

Školský vzdelávací program 2009/2010

názov školy: **Základná umelecká škola Eugena Suchoňa**

Batkova 2, 841 01 Bratislava 42 (Mestská časť Dúbravka)

02/643 643 87, 0911/121 733

fax:

02/643 643 87

www: zusesuchona.bratislava.sk

zusbatkovaba@post.sk

IČO: 36 06 72 11

Riaditeľ: Zuzana HORVÁTHOVÁ

Zástupcovia riaditeľa:

1. Mgr. art. Ivan KOVÁČIK štatutárny zástupca riaditeľa

od 23.9.2009

2. Mgr. art. Monika RAHLOVÁ pedagogický zástupca riaditeľa

Zriaďovateľ: Hlavné mesto Slovenskej republiky SR Bratislava

Predkladateľ: Zuzana HORVÁTHOVÁ, riaditeľ školy

Koordinátor pre tvorbu ŠKVP: Mgr. Magdaléna HRUBÁ

Vyučovací jazyk: slovenský

Druh školy: štátna

Platnosť dokumentu: školský rok 2009/2010

Podpis riaditeľa Zuzana H o r v á t h o v á

OBSAH	strana
Úvod	1
I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
➤ Organizácia školy	3
➤ História školy	4
➤ Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania	5
➤ Primárne umelecké vzdelanie	5
➤ Sekundárne umelecké vzdelanie	6
➤ Prehľad počtu žiakov podľa odborov (stav žiakov podľa štatistiky k 15.10.2009)	7
➤ Charakteristika žiakov	7
➤ Charakteristika pedagogického zboru	9
➤ Organizácia prijímacieho konania	9
➤ Projekty	9
➤ Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	10
➤ Rada školy	11
➤ Priestorové a materiálno–technické podmienky školy	12
➤ Investičné zámery	12
➤ Škola ako životný priestor	12
➤ Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	13
➤ Národný program boja proti drogám	13
➤ Organizácia školského roka 2009/2010 (časový plán)	14
II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu	17
➤ Konceptia rozvoja Základnej umeleckej školy Eugena Suchoňa	17
III. Školský učebný plán (jednotlivé predmety)	18
IV. Návrhy nepovinne voliteľných predmetov	63
V. Učebný plán	64
VI. Učebné osnovy	64
VII. Profil absolventa	65
VIII. Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia	66
1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov	
2. Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov	
3. Hodnotenie školy	
IX. Záver	67

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

♪ ZUŠ EUGENA SUCHOŇA JE PLNO-ORGANIZOVANOU ŠKOLOU, MÁ 4 ODBORY :

- HUDOBNÝ (HO),
- LITERÁRNO-DRAMATICKÝ (LDO),
- TANEČNÝ (TO),
- VÝTVARNÝ (VO).

♪ VYUČUJE SA NA 4 STUPŇOCH ŠTÚDIA :

- PRÍPRAVNÝ (PŠ: PHV, PDV, PTV, PVV)
- ZÁKLADNÝ – I. STUPEŇ – 1., 2. ČASŤ
- ZÁKLADNÝ – II. STUPEŇ;
- ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH (ŠPD).

♪ DĹŽKA ŠTÚDIA:

- PŠ 1 – 2 ROKY
- HO, LDO, TO, VO
I. STUPEŇ – 1.ČASŤ MAXIMÁLNE 4 ROKY I. STUPEŇ – 2 ČASŤ MAXIMÁLNE 5 ROKOV
II. STUPEŇ A ŠPD – VŠETKY ODBORY MAXIMÁLNE 4 ROKY

♪ FORMA ŠTÚDIA:

- normálne vyučovanie (individuálne a skupinové),
- rozšírené vyučovanie,
- skrátené vyučovanie.

♪ ZOZNAM študijných odborov a učebných odborov a ich zameraní na ZUŠ Eugena Suchoňa:

➤ hudobný odbor (HO):

- hra na nástrojoch: klavír, keyboard, husle, violončelo, gitara (klasická, elektrická, basová), keltská harfa, zobcová flauta – rôzne druhy, priečna flauta, klarinet, saxofón, trúbka, barytón, bicie nástroje, spev, hlasová výchova;
- hudobná náuka,
- základy hudobnej kompozície,
- štvorročná hra, sprievod, komorná hra, komorný a zborový spev,
- príprava k súhre, hra z listu, obligátne nástroje,
- nepovinné predmety voliteľné napr. hra na nástroji; práca s informáciami cez IKT (PC)
- voliteľné vyučovacie predmety vo všetkých umeleckých odboroch a stupňoch;

➤ literárno-dramatický odbor (LDO) – oddelenie dramatické a slovesné:

- dramatická príprava, dramatika a slovesnosť, základy a dejiny dramatickej tvorby, pohyb, štúdium rolí a umelecký prednes, práca v súbore,
- nepovinný predmet voliteľný: hra na hudobnom nástroji (podľa záujmu žiaka);

- **tanečný odbor:**
  - hudobno - pohybová výchova, tanečná príprava,
  - klasický, historický, ľudový, kreatívny, moderný, džezový tanec, tance iných národov,
  - dejiny tanca, tanečná prax,
  - tanečný súbor BADULA, BADULKA, detský folklórny súbor KLNKA;

- **výtvarný odbor:**
  - výtvarná výchova obsahuje kreslenie, maľovanie, sochársku priestorovú a objektovú tvorbu, grafickú tvorbu, počítačovú grafiku, prácu s materiálom atď.

- Vyučovanie je organizované na základe platných učebných plánov (UP) a obsah vyučovania podľa platných učebných osnov (OU), v zmysle vyhlášky o ZUŠ č.324/2008 Z. z., metodických materiálov, pedagogicko-organizačných dokumentov. Od začiatku školského roka sú v platnosti nové UP, ktorými sa riadia PS, 1. a 2. ročník I. stupňa.

História školy

25.august 1986 je zapísaný v školskej kronike ako dátum vzniku samostatnej Ľudovej školy umenia v Dúbravke, so sídlom riaditeľstva na Bilíkovej ulici č. 34.

Historické korene školy siahajú až k 1.februáru 1969, vtedy bola založená ĽŠU v Devínskej Novej Vsi, vďaka iniciatíve p.Júlii Zúbkovej, prvej riaditeľky, ktorá postupne rozširovala pôsobiská ďalej, medzi iným aj na novom sídlisku v Dúbravke. Ďalšie lokality, kde škola otvárala brány poznania žiakom v rôznych druhoch umenia boli Lamač, Devín, Karlova Ves. Takže adresy riaditeľstva ĽŠU sa menili, škola sa zväčšovala, počet žiakov, pedagógov, pracovísk pribúdalo, až prišlo k rozdeleniu ĽŠU na triede L. Novomeského na dnešné dve školy: Základnú umeleckú školu Jozefa Kresánka na Karloveskej ulici č. 2 a Základnú umeleckú školu Eugena Suchoňa na Batkovej ulici č. 2 – 25.augusta 1986.

Zmena termínu ĽŠU na ZUŠ prebehlo v r.1990 v zmysle platných zákonných noriem. Od toho času je ZUŠ plnoorganizovanou školou, má štyri odbory: hudobný, literárno-dramatický, tanečný a výtvarný.

Miesta pôsobenia boli Dúbravka a Devínska Nová Ves.

Záujem o štúdium na ZUŠ rástol a prišiel dátum 1. august 2001 a opäť sa delilo: vznikli dve školy – dnes: ZUŠ Eugena Suchoňa, Batkova č. 2 v Dúbravke a ZUŠ na Istrijskej č. 22 v Devínskej Novej Vsi.

Vo vedení ĽŠU a ZUŠ v Dúbravke sa vystriedali riaditeľky p. Želmíra Kúdelová, p. Kamila Fridnerová, Mgr. Zinaida Špačková, od r. 1993 Mgr. Magdaléna Hrubá a od roku 2009 p. Zuzana Horváthová.

Slávnostné odovzdanie dekrétu ministerstva školstva, ktorým ZUŠ dostala meno veľkého slovenského hudobného skladateľa, pedagóga a národného umelca Eugena Suchoňa bolo 23. júna 1994.

Pracoviská, prehľad zamestnancov, vedenia školy, zoznam absolventov, aktivity doma a v zahraničí, kontakty s rôznymi inštitúciami, súťaže a prehliadky, ocenenia pedagógov a žiakov a ďalšie podrobnosti z 20-ročného života školy sú spracované samostatne v elektronickej podobe na

[www. zusesuchona.bratislava.sk](http://www.zusesuchona.bratislava.sk)

S účinnosťou nového „školského zákona“ od 01.09.2008 platia tieto skutočnosti:

♪ **Základné umelecké vzdelanie** sa člení na:

- a) **primárne umelecké vzdelanie**, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou,
- b) **nižšie sekundárne umelecké vzdelanie**, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

♪ **Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED – International Standard Classification of Education)**

Pre vypracovanie Štátneho vzdelávacieho programu podľa jednotlivých stupňov vzdelávania používame aj na Slovensku klasifikáciu ISCED (UNESCO, 1999) pre obsahové oblasti vzdelávania, podľa ktorej sa postupuje v Európskej únii a ktorú akceptujú aj iné medzinárodné organizácie (napr. OECD).

Základný stupeň umeleckého vzdelania, podľa International Standard Classification of Education (ďalej len ISCED), poskytujú v Slovenskej republike základné umelecké školy. V tejto súvislosti ide o primárne vzdelanie – 1B a nižšie sekundárne vzdelanie – 2B. Zároveň sú ZUŠ súčasťou sústavy základných a stredných škôl.

1. Medzinárodná klasifikácia vzdelávania ISCED

Stupeň ISCED

Stupeň školskej sústavy opis v slovenskom školskej sústave ISCED 0

Predprimárne vzdelávanie nultého stupňa – všetky druhy vzdelávania predchádzajúce primárnu úroveň Vzdelávanie prebiehajúce v materských školách.

ISCED 1   **ISCED 1B**   Primárne vzdelávanie – vzdelávanie na primárnej úrovni.

Primárne umelecké vzdelanie   1. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ

ISCED 2   **ISCED 2B**   Nižšie sekundárne vzdelávanie – vzdelávanie na nižšom sekundárnom stupni. Nadväzuje na primárne vzdelávanie pred vstupom na vyššie sekundárne vzdelávanie.

Nižšie sekundárne vzdelávanie   2. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ

2. Prvá časť prvého stupňa základného štúdia – primárne umelecké vzdelanie – ISCED 1 B

a) Základné štúdium sa člení na prvý stupeň, ktorý nadväzuje na prípravné štúdium a na druhý stupeň, ktorý nadväzuje na prvý stupeň základného štúdia. Štúdium na prvom stupni má najviac deväť ročníkov a na druhom stupni má najviac štyri ročníky. Je určené pre žiakov, ktorí preukázali požadovanú úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov umožňujúci ich ďalší úspešný rozvoj v príslušnom umeleckom odbore.

b) Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov. Úspešným absolvovaním posledného ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak primárne umelecké vzdelanie.

Ťažisko výučby spočíva v zapojení poznávacieho procesu (v zmysle racionálnom i mimoracionálnom) do vzťahu s tvorením.

2.1 Ciele primárneho vzdelávania

Súčasná ZUŠ svojimi špeciálnymi vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelávania v značnej miere splňa požadované atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách, ich náplň sa tak stáva významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite.

V ontogenetickom vývoji jedinca existujú obdobia, v ktorých sú vytvorené najvhodnejšie podmienky na formovanie určitých vlastností osobnosti. Potreba koordinovať formovanie určitých vlastností a postojov osobnosti počas psychického a somatického vývoja jedinca je vedecky podložená. Jej uplatňovanie je obzvlášť dôležité pri rozvíjaní schopností a najmä zručností a návykov, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania. Práve tieto procesy, vyžadujúce si rovnomerný rozvoj a koordináciu viacerých zložiek osobnosti a zosúladenie činnosti viacerých systémov, možno úspešne rozvíjať spravidla v období mladšieho a staršieho školského veku. V postpubertálnom období a v období adolescencie ich už spravidla nie je možné efektívne rozvíjať. Vyššie uvedené je potrebné chápať v súvislosti so špecifikami výchovy a vzdelávania v jednotlivých umeleckých odboroch. Preto aj odporúčaný vek na prijatie do ZUŠ je uvedený v platných učebných plánoch pre ZUŠ podľa jednotlivých umeleckých odborov. Z toho vyplýva opodstatnenosť, v mnohých prípadoch nevyhnutnosť, začať umelecké vzdelávanie v mladšom školskom, prípadne už v predškolskom veku dieťaťa. Učebné plány to umožňujú.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplývajú nasledovné ciele:

- rozvíjať kreatívne myslenie,
- rozvíjať emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- budovať v dieťati hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám,
- prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení,
- viac sa venovať vývoju vkusovej orientácie detí,
- úzka spoluprácu ZUŠ nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s obcou, kultúrnymi centrami či umeleckými súbormi v mieste školy a pod.,
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ludskej,
- využívať systém projektového vyučovania je možné realizovať dvojakým spôsobom:
  1. formou vytvárania integratívnych hudobno-scénických a výtvarných projektov rôznych typov (vyžaduje medziodborovú spoluprácu v rámci škôl, prípadne i zaangažovanie profesionálnych umelcov z umeleckých súborov, pôsobiach v mieste školy)
  - alebo
  2. analytickým spôsobom v rámci teoretických predmetov.

3. Druhá časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie –

ISCED 2 B

Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov. Úspešným absolvovaním posledného ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak nižšie sekundárne umelecké vzdelanie.

Nižšie sekundárne vzdelávanie – vzdelávanie na nižšom sekundárnom stupni. Nadväzuje na primárne vzdelávanie pred vstupom na vyššie sekundárne vzdelávanie - 2. časť I. stupňa základného štúdia ZUŠ.

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie sekundárne vzdelanie. Uvedený stupeň vzdelania ZUŠ zodpovedá spravidla nižšiemu sekundárnemu vzdelaniu na základnej škole (5. – 8. ročník). Nadväzuje na primárne vzdelanie v jednotlivých odboroch ZUŠ.

Základom nižšieho sekundárneho vzdelania je hlbšie rozvíjanie a utvrdzovanie odborných zručností, uprednostňovanie kreativity žiakov schopnosťou hľadať a nachádzať originálne riešenia, príprava na štúdium v odborných umeleckých školách alebo v amatérskej umeleckej sfére. Ťažisko výučby spočíva v zapojení poznávacieho procesu (v zmysle racionálnom i mimoracionálnom) do vzťahu s tvorením. ZUŠ formujú žiakov mnohostranne, priamo ovplyvňujú ich odborný umelecký rast variabilnými študijnými programami a alternatívnymi metódami práce. Vychováva návštevníkov kultúrnych umeleckých podujatí, pre ktorých sa umenie stáva neoddeliteľnou súčasťou ich života. Pre najtalentovanejších žiakov a pre štúdium pre dospelých, ktorí majú zvlášť intenzívny záujem o štúdium v rôznych odboroch ZUŠ pokračuje rozšírené štúdium z primárneho vzdelania až do ukončenia nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania. Zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia navrhuje triedny učiteľ. Návrh predkladá riaditeľovi školy do 31. marca školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom má byť žiak zaradený do rozšíreného štúdia.

3.1 Ciele nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania

Umelecké školstvo na Slovensku predstavuje ucelenú sústavu škôl, ktoré poskytujú mladej generácii možnosť rozvíjať svoj talent a nadanie v niektorej z tvorivých umeleckých disciplín. Jednotlivé zložky tejto sústavy a ich

výstupy sú uspôsobené tak, že umožňujú žiakovi pokračovať v umeleckej príprave na vyššom stupni (konzervatórium, stredné umelecké odborné školy, pedagogické školy a pod.) a postupne sa kvalifikovať pre profesionálny výkon niektorého umeleckého povolania alebo sa stať umeleckým amatérom.

Súčasná ZUŠ svojimi špeciálnymi vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou vzdelania v značnej miere spĺňa požadované atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov základných a stredných škôl v čase mimo vyučovania v popoludňajších hodinách, ich náplň sa tak stáva významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplývajú nasledovné ciele:

- upevňovať kreatívne myslenie,
- naďalej rozvíjať emočnú inteligenciu,
- neustále pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- pokračovať v budovaní hodnotového systému žiaka a obranyschopnosti voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- usmerňovať žiaka k vyšším duchovným hodnotám,
- prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení,
- usmerňovať vkusovú orientáciu žiakov,
- naďalej úzko spolupracovať nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s obcou, kultúrnymi centrami či umeleckými súbormi v mieste školy a pod.,
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ludskej,
- využívanie systému projektového vyučovania je možné realizovať dvojakým spôsobom:
  1. formou vytvárania integratívnych výtvarno-hudobno-scénických projektov rôznych typov (vyžaduje medziodborovú spoluprácu v rámci škôl, prípadne i zaangažovanie profesionálnych umelcov z umeleckých súborov, pôsobiachv mieste školy) alebo
  2. analytickým spôsobom v rámci teoretických predmetov,
- primerane veku rozvíjať kľúčové spôsobilosti, zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovať základ pre záujem o celoživotné vzdelávanie,
- naďalej upevňovať povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- precizovať záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

PREHLAD POČTU ŽIAKOV PODĽA ODBOROV (STAV ŽIAKOV PODĽA ŠTATISTIKY K 15.09.2009):

	PŠ	I. stupeň	II. stupeň	ŠPD	SPOLU
HO	91	242	100	23	456
LDO	0	18	0	0	18
TO	95	82	28	1	206
VO	68	114	27	1	210
SPOLU	254	456	155	25	890

Charakteristika žiakov

1. Prípravné štúdium ZUŠ

Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre žiakov prvého stupňa základnej školy a pre talentované deti v predškolskom veku na intenzívne diagnostikovanie umeleckých schopností dieťaťa a jeho následné zaradenie do príslušného umeleckého odboru. Pre žiakov, ktorí nenavštevovali prvý stupeň základného štúdia v literárnodramatickom odbore, možno zriadiť jednoročné prípravné štúdium na druhom stupni. Výchovno-vzdelávací proces vychádza prevažne zo spontánnych a hrových činností dieťaťa, ktoré vychádzajú z automotivačnej hravosti a z detskej naratívosti. Je dôležité venovať pozornosť psychologickým faktorom – prirodzenej túžbe dieťaťa po tvorivosti, hre a improvizácii – prebudiť vnímavosť, predstavivosť a následne formovať návyky. Hravý spôsob výučby PŠ zefektívňuje prácu, udržuje záujem dieťaťa a rozvíja jeho fantáziu. Dôležitá je atraktivnosť tém a objavnosť.

Žiaci PŠ - PHV majú možnosť študovať hru na nástroji aj v individuálnej forme štúdia.

2. I. stupeň základného štúdia ZUŠ - problematika je uvedená v kapitole Medzinárodná klasifikácia vzdelávania ISCED (viď vyššie).

3. II. stupeň základného štúdia ZUŠ je určený spravidla pre žiakov nad 15 rokov, ktorí absolvovali I. stupeň ZŠ ZUŠ alebo, ktorí až v tomto veku prejavia záujem o štúdium niektorého predmetu a odboru. ZUŠ väčšinou rešpektuje ich individualitu, vlastný záujem a voľbu študijného smeru. Štúdiom má 4 roky, žiakov bez absolvovania I. stupňa je možné zaradiť do prípravného jednoročného štúdia.

4. Štúdium pre dospelých má najviac štyri ročníky. Je určené pre uchádzačov, ktorí si chcú doplniť a rozšíriť svoje umelecké vzdelanie. Záujem o umelecké činnosti nie je vekovo limitovaný, preto v umeleckej oblasti musí školský systém viac než kdekoľvek inde vytvárať podmienky pre celoživotné vzdelávanie ľudí, ktorí umeleckou činnosťou chcú kultivovať svoju osobnosť.

5. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami majú vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program, ktorí rešpektuje ich možnosti (špeciálne postupy, organizačné formy, personálne, materiálne podmienky, špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov,).

Zabezpečenie výuky žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami:

HO zaradení sú: 4 žiaci (ZTP, PPP)
VO zaradení sú: 2 žiaci (ZTP).

Škola zabezpečí podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní.

- rozšírené vyučovanie,
- individuálnu starostlivosť žiakom pripravujúcim sa na profesionálnu dráhu (príprava na prijímacie skúšky),
- podpora individuálneho vyučovanie od prípravného štúdia - možnosť pracovať so žiakmi podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu,
- spolupráca s odborníkmi - učiteľmi školy vyššieho stupňa,
- zvýšený počet možností prezentácie ich VVV.

Rozšírené štúdium je určené žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky.

HO zaradená 1 žiačka (hra na klavíri)

V **skrátenom štúdiu** sa žiaci pripravujú na štúdium na stredných školách, konzervatóriách a vysokých školách pedagogického alebo umeleckého zamerania.

Podľa možností školy majú niektorí žiaci podľa UP možnosť študovať aj **nepovinne voliteľné predmety**. Učebné predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do Štátneho vzdelávacieho programu ako voliteľné predmety učebného plánu v jednotlivých odboroch ZUŠ, tvoria **voliteľnú časť vzdelávacieho programu ZUŠ**, t. j., nepovinné voliteľné predmety uvedené v platných učebných plánoch sa menia na **voľné hodiny**, ktorými škola disponuje v rámci školského vzdelávacieho programu a ktoré si ZUŠ sama zvolí a sama si pripraví ich obsah - viď kapitola VI.

Profílovanie programového zamerania ZUŠ:

- a) vyučovanie podľa experimentálne overeného inovačného programu Projektové vyučovanie hudobnej náuky (možnosť uplatnenie prierezových tém, výchova k riešeniu problémov, k samoštúdiu, ku komunikácii a tolerancii, využitiu IKT a pod.);
- b) výchova k spolupráci – projekty a verejné aktivity, práca v súboroch, telesách, komorných zoskupeniach a pod.(viď projekty, telesá) ;
- c) podporovanie k tvorivosti – vyučovanie predmetu Základy kompozície, hra na keyboarde a pod.
- d) podporovanie zdravej súťaživosti (súťaže – aktívna účasť žiakov, realizácia 2 celoslovenských súťaží a školských súťaží a prehliadok).

Riaditeľ základnej umeleckej školy môže prerušiť štúdium žiakovi na jeho žiadosť alebo na žiadosť jeho zákonného zástupcu.

♪ Charakteristika pedagogického zboru

Počet učiteľov je podľa potrieb veľkosti školy, pedagogická a odborná spôsobilosť je takmer 100%, najviac pedagogických zamestnancov je v HO, menej v v odboroch skupinového vyučovania TO, VO, LDO. Viacerí pedagógovia sú umelecky aktívni v popredných umeleckých telesách. Klavírny sprievod je zabezpečený tiež vysokokvalifikovanými učiteľmi.

Na ZUŠ pracuje aj koordinátor protidrogovej problematiky a v rámci Deklarácie práv dieťaťa snažíme sa zabezpečiť aktívnu ochranu detí pred negatívnymi sociálno-patologickými javmi a inými negatívnymi javmi.

- Ďalšie vzdelávanie učiteľov:
  - Odborné vzdelávanie v rámci prípravy vedúcich pracovníkov na MPC BK
  - Možnosť I. kvalifikačnej skúšky podľa zverejnených podmienok,
  - Odborné vzdelávanie MPC BK, MPC a iných inštitúcií podľa ponuky
  - Individuálne štúdium na VŠ
  - Celoškolská odborná téma
  - Odborné témy v rámci jednotlivých PK
  - Pozorovatelia na súťažiach, prehliadkach a pod.
  - Školenia CO, BOZP, ČK a pod.
  - Iné vzdelávanie.

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE (trvalá úloha):

- a/ zabezpečiť odborne kvalifikovaných pedagogických zamestnancov /PZ/,
- b/ zvýšiť počet PZ na 100 % úväzok,
- c/ znižovať vekový priemer PZ.

♪ Organizácia prijímacieho konania

Termín prijímacích skúšok v školskom roku 2009/2010: **18.máj 2010, 15:00-17:00 hod.**
v priestoroch ZUŠ Eugena Suchoňa, Batkova 2, Bratislava IV.
Ďalšie informácie sú zverejnené na www stránky školy.

♪ Projekty

Dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca – dlhodobé projekty v spolupráci s inými školami doma a v zahraničí, výmenné študijné pobyty, protidrogové programy, ekologické a sociálne programy, projekty v rámci EÚ, športové projekty, projekty IKT, stretnutia s významnými osobnosťami a pod.

- ✓ Mladí klaviristi 2009 25.-26.11.2009
Celoslovenská súťaž vyhlásená MŠ SR v spolupráci s KŠÚ Bratislava
- ✓ Prehliadka mladých gitaristov 16.03.2010
Celoslovenská súťaž vyhlásená MŠ SR v spolupráci s KŠÚ Bratislava
- ✓ aktivity HO, LDO, TO, VO: verejné koncerty, vystúpenia, predstavenia a výstavy v rámci jednotlivých odborov, oddelení a medzi-odborové;
- ✓ podujatia žiakov záverečných ročníkov (všetky odbory);
- ✓ verejné koncerty a výstavy:
  - Koncert a výstava malých detí (HO, LDO, VO),
  - Koncert k výročiam skladateľov (HO),
  - Koncert komornej hudby (HO),
  - Koncert z tvorby slovenských skladateľov (HO),
  - Vianočný koncert a výstava (HO, LDO, TO, VO),
  - Koncert populárnej hudby (HO, VO),
  - Koncert rodiny (HO, LDO),
  - Koncert a výstava žiakov II. stupňa a ŠPD (HO, LDO, VO),
  - Koncert a výstava „Učitelia deťom“ ku Dňu detí (HO, LDO, VO, príp. TO),
  - Koncert a výstava „Deti svojim mamám“ (HO, LDO, VO)

- ✓ výmenné podujatia so:
  - ZUŠ Vítězslavy Kaprálové, Brno, Česká republika,
  - ZUŠ Eugena Suchoňa, Pezinok,
  - ZUŠ Ladislava Mokrého, Topoľčany,
  - podujatia a spolupráca s inými ZUŠ BA, Bratislavského kraja, Slovenska;
- ✓ účasť na medzinárodných folklórnych podujatiach v Európe, Ázii a podľa ponuky – DFS Klnka;
- ✓ podujatia a projekty v spolupráci s Magistrátom hl. mesta SR Bratislavy:
  - Bratislava pre všetkých,
  - Bratislavský majáles,
  - iné podľa potreby;
- ✓ spolupráca: Slovenská národná galéria, Bibiána, Aupark (Šedý medveď);
- ✓ interné koncerty a výstavy;
- ✓ triedne a medzitriedne koncerty 2 x ročne (HO, LDO),
- ✓ verejné tematické výstavy s vernisážou,
- ✓ otvorené hodiny pre rodičov,
- ✓ Deň otvorených dverí na ZUŠ;
- ✓ výchovné koncerty pre MŠ a ZŠ (všetky odbory);
- ✓ samostatné aktivity zborov, komorných telies, tanečných súborov;
- ✓ menšie podujatia pre:
  - MÚ Dúbravka (vernisáže výstav, hody apod.),
  - Domy dôchodcov,
  - Červený kríž,
  - Matica slovenská,
  - KC Fontána, Ožvoldíkova ul.12 – Dúbravka,
  - Šedý medveď,
  - Ústav sociálnej starostlivosti pre postihnuté deti,
  - Únia nevidiacich,
  - farské úrady (cirkevné udalosti),
  - benefičné podujatia,
  - a iné;
- ✓ príležitostné vystúpenia na objednávku.

♫ Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

- MŠ SR – konzultácie o vykonávacích predpisoch a pod.,
- Hlavné mesto SR Bratislava – zriaďovateľ,
- KŠÚ BA – celoslovenská súťaž „Mladí klaviristi“, 6.ročník,
- KŠÚ BA – celoslovenská súťaž „Prehliadka mladých gitaristov“, 7.ročník,
- MPC BK, MCB - rôzne druhy školení a vzdelávaní,
- Rada riaditeľov ZUŠ Bratislavy a BK,
- MÚ Dúbravka,
- DK Dúbravka,

- Kultúrne centrum - Fontána, Ožvoldíkova ul.12 – Dúbravka,
- Galéria mesta Bratislavy, Pálffyho paláce /Panská, Zámocká ul./,
- Zrkadlová sieň Primaciálneho paláca, SNG, Mestské múzeum, Mozartova sieň, Ventúrska ul.
- medzinárodné hudobné organizácie: EPTA, ESTA, EMU - Slovakia (Asociácia ZUŠ SR), EMCY, AUHS,
- ZUŠ V. Kaprálové – Brno (ČR),
- ZUŠ Eugena Suchoňa Pezinok,
- ZUŠ Ladislava Mokrého, Topoľčany,
- ZUŠ Bratislavy, ZUŠ Bratislavského kraja,
- Konzervatórium Bratislava – prednášky, konzultácie, otvorené hodiny,
- Vysoká škola múzických umení (pedagogická prax študentov),
- Národné osvetové centrum,
- Hudobné centrum,
- Slovenská filharmónia,
- Slovenské národné divadlo,
- Slovenský rozhlas – Ars Musica,
- Slovenská pošta,
- Celoslovenská rada rodičov,
- STV – Konto nádeje (charitatívne podujatie),
- STV, SRo, JOJ, Markíza, Dúbravská televízia, Dúbravské noviny a iné médiá,
- Jednota dôchodcov na Slovensku,
- Červený kríž,
- Únia nevidiacich,
- Šedý medveď,
- Občianske združenia: Dúbravka Dnes, Rodinka,
- sociálne, zdravotné a iné inštitúcie,
- školy a školské zariadenia: MŠ, ZŠ, ZŠ-ŠK, SŠ, SOŠ, VŠ, súkromné školy;
- Združenie rodičov pri ZUŠ Eugena Suchoňa.

- orgány na škole:
  - Pedagogická rada,
  - Umelecká rada,
  - Rada školy,
  - predmetové komisie,
  - ZO OZ PŠaV na Slovensku;

- organizácie a inštitúcie uvedené vo vzdelávaní učiteľov, aktivitách učiteľov;

♫ RADA ŠKOLY od 18.05.2008

- ustanovená v zmysle zákona č. 596/2003 a Vyhlášky MŠ SR č. 291/2004 Z. z.
- zasadania prebiehajú podľa štatútu RŠ

PhDr.	Helena	Suchoňová, predseda RŠ
Ing.	Jozefína	Baranová, člen RŠ, poslanec MZ - zástupca zriaďovateľa
	Michaela	Besedová, podpredseda RŠ, zástupca pedagogických zamestnancov školy
RNDr.	Lýdia	Červenáková, člen RŠ, zástupca rodičov
Ing.	Petr	Fajkus, člen RŠ, poslanec MČ Dúbravka
	Mariana	Granecová, člen RŠ, zástupca pedagogických zamestnancov školy
	Anna	Kolenčiaková, člen RŠ, zástupca ostatných zamestnancov školy
Ing.	Dana	Hevesiová, člen RŠ, zástupca rodičov
	Dalibor	Mičan, člen RŠ, zástupca rodičov
Ing.	Diana	Novosedlíková, člen RŠ, zástupca rodičov
	Jana	Panáková, člen RŠ, zástupca zriaďovateľa

♪ **Priestorové a materiálno–technické podmienky školy**

- podmienky vyučovania na ZUŠ sú na primeranej úrovni - 28 vyučovacích priestorov:
  - hudobný odbor – 24 miestností,
  - literárno-dramatický odbor: divadelná sála (pódium, osvetlenie, klavír, osobitné učebné pomôcky, audiovizuálna technika, rekvizity),
  - tanečný odbor: 2 odborné učebne, 2 šatne, 1 sprchovací kút (špeciálne odpružená podlaha, zrkadlá, audiovizuálna technika, ozvučenie, klavír),
  - výtvarný odbor: 2 odborné učebne (PC so softvérovým vybavením a knižným fondom, vypaľovacia keramická pec a ďalšie špeciálne učebné pomôcky pre potreby výtvarníkov),
- Koncertná sála školy pre potreby HO, LDO a čiastočne VO s kapacitou 100 stoličiek,
- priestory pre prezentáciu výtvarných prác - interiér školy,
- malá zborovňa s kompletným kuchynským zariadením,
- zrekonštruované sociálne zariadenia,
- dôstojné priestory pre rodičovskú verejnosť,
- priemyselná TV (prenos z Koncertnej sály školy),
- notebooky a PC pre učiteľov,

Odborné učebne a učebné pomôcky umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty.

Aj napriek vybaveniu, ktoré je postačujúce, je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie.

Pri obnove učebných pomôcok, najmä nákupu hudobných nástrojov (ktoré sa žiakom zapožičiavajú) sú veľmi nápomocní rodičia.

Rezervy sú v odhlučnení tried.

Škola má zabezpečený bezbariérový prístup do budovy.

♪ **Investičné zámery na roky 2009 - 2011:**

- kapitálové výdavky – nákup učebných pomôcok: klavíre, učebné pomôcky, výpočtová technika – každoročne,
- tepelné vyregulovanie budovy v súvislosti s výmenou okien a zateplením budovy,
- výmena elektroinštaláčnych rozvodov (nedostatočné napätie pri súčasnom využití IKT),
- uzatvorenie areálu školy (autá, psy) – bezpečnosť žiakov.

♪ **Finančné zabezpečenie** (trvalá úloha):

a/ rozpočet,

b/ mimorozpočtové zdroje:

- úhrada nákladov (diferencovaná),
- ZRŠ (spolupráca),
- sponzorstvo (vyhľadávanie).

♪ **Škola ako životný priestor**

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na:

- upravené a estetické prostredie tried, chodieb,
- zvýšenou komunikáciou medzi žiakmi, rodičmi a pedagógmi,
- budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom a medzi žiakmi a pedagógmi,
- aktuálne informácie o aktivitách školy na informačných tabuliach a nástenkách,
- propagácia všetkých podujatí je intenzívne zabezpečovaná:
  - vydávaním vlastných propagačných materiálov v spolupráci so ZRŠ (pozvánky, programy a pod.),
  - publikačnou činnosťou v odborných časopisoch a novinách, v miestnej tlači,
  - podávaním informácií cez STV, TV Markíza, JOJ, SRo a ďalšie rozhlasové stanice,

- spoluprácou s miestnou Dúbravskou televíziou,
- tvorením vlastnej www stránky školy a jej pravidelnou aktualizáciou,
- pravidelne z každého podujatia sa realizuje a dopĺňa školská videotéka, fotodokumentácia v elektronickej podobe, školská kronika,
- tradíciou na škole je každoročné tablo a bulletin absolventov školy,
- propagačný materiál školy: hlinené medaily, nálepky, propagačné tašky s logom školy, bulletin školy v printovej a elektronickej podobe.

♫ Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

- bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie,
- poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci – vnútorná norma školy o zabezpečení dozoru nad žiakmi a vútroškolský poriadok pre žiakov,
- pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru,
- pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií zabezpečuje správca budovy FI Duspama.

♫ Národný program boja proti drogám

Základná umelecká škola Eugena Suchoňa pri realizácii prevencie Národného programu boja proti drogám berie do úvahy špecifiká ZUŠ aj v tomto školskom roku. Téma tohoročného prípravného preventívneho programu má názov: Pozitívne alternatívy v trávení voľného času.

- Dôsledne realizovať Deklaráciu práv dieťaťa zabezpečením aktívnej ochrany detí pred negatívnymi sociálno-patologickými javmi:

☞ zapojiť čo najvyšší počet žiakov do výchovno-vzdelávacieho procesu, hlavne stredoškolskú mládež, t.j. štúdium atraktívnych nástrojov, napr:

a/ v hudobnom odbore: hra na bicích nástrojoch, saxofóne, gitare a spev;

b/ v tanečnom odbore zachovať počet hodín moderného, scénického tanca (tanečný súbor BADULA, BADULKA), ľudového tanca (Detský folklórny súbor KLNKA);

c/ vo výtvarnom odbore pracovať s rôznymi technikami a materiálom – vyzdvihujúc individualitu žiaka;

☞ prevenciu drogových závislostí realizovať aj ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu

☞ prehľbovať poznatky a vedomosti ako chrániť svoje zdravie a rozvíjať sociálne schopnosti žiakov na hodinách skupin.vyučovania formou ankiet

☞ zintenzívniť účasť žiakov na aktivitách mimo školy – vystúpenia pre MŠ, Domovy dôchodcov, zdravotne postihnutých.

☞ zvýšiť počet spoločných návštev učiteľov a žiakov na rôznych podujatiach, ktoré organizuje vo svojom programe ZUŠ Eugena Suchoňa v užšej spolupráci s rodičmi- návštevy divdiel.koncertov,výstav s protidrogovou tematikou.

☞ žiakov, ktorí navštevujú ZUŠ Eugena Suchoňa snažiť viesť k tomu, aby na hodinách odovzdali písomné ospravedlnenie od rodičov v prípade absencie na vyučovaní.

☞ sledovať - monitorovať, či dieťa nie je týrané – zmeny v správaní: zakríknutosť, tichosť, strávenie sa ľuďmi a rozhovorov, uhýbanie pohľadom, nechota nadviazať očný kontakt, prestáva zdravieť, alebo opačné extrémny: divokosť, útek, skrývanie sa, stáva sa násilník;

☞ naďalej sledovať príznaky šikanovania v súlade s Metodickým usmernením č.7/2006 R – cieľom tohto metodického usmernenia je poskytnúť základné informácie zamestnancom, ktorí sa podieľajú na výchovno-vzdelávacom procese o formách jeho prejavov, návrhov na riešenie, spôsoboch ich preventívneho pôsobenia a potrebe spolupráce s rodičmi žiakov a príslušných inštitúcií (dieťa nemá kamarátov, nehovorí o tom, čo sa deje v škole, bojí sa ísť do školy a zo školy, výrazné zhoršenie prospechu, prichádza so zašpinenými a poškodenými vecami a šatami, stáva sa uzavretým, je smutné, depresívne, nechutí mu jesť a pod.),

☞ v prípade oprávneného podozrenia z ohrozenia mravného vývinu detí a žiakov je povinný učiteľ bezodkladne riešiť problém s vedením školy,

☞ zverejnenie LINKY DETSKEJ ISTOTY (Unicef) **0800/500 500**

Špeciálne aktivity v priebehu školského roka:

- výtvarný odbor – zhotoviť nálepku smajlíka s Inápisom: Nefajči-škodíš sebe i nám.
- hudobný odbor – spev – v rámci koncertu výber piesni s protidrogovou tematikou,
- literárno-dramatický odbor – návšteva divad.predstavenia-Plantáž.
- tanečný odbor – návšteva hud.-taneč.predstavenia –Deti ulice
- všetky odbory – návšteva kultúrnych podujatí s týmto zameraním (celoročne).
Pre žiakov skupinového vyučovania zorganizovať prednášku spojenú s besedou na tému –Zneužívanie drog v rámci školy i mimo nej.

Spracoval: Zdenka Zemková, koordinátor prevencie drogových závislostí

♫ **Organizácia školského roku 2009/2010** (časový plán)

- Prvé pracovné stretnutie pedagogického zboru: 25.august 2009 (utorok), Batkova 2 o 10,00 hod.
- Školský rok začína: 1. septembra 2009 (utorok).
- Zápis žiakov 02.09.2009 (streda) od 13.00 – 17.00 hod. na ZUŠ Eugena Suchoňa, Batkova 2.
- Vyučovanie podľa rozvrhu začína: 03.09.2009 (štvrtok).
- Pedagogické rady (PR), pracovné porady (PP), štvrťročné a polročné klasifikačné porady (KP) a hodnotiace porady sú plánované o 10,00 hod. na ZUŠ Eugena Suchoňa, Batkova 2.
- **Účasť na poradách je povinná pre všetkých učiteľov ZUŠ, okrem učiteľov klavírneho sprievodu, ktorí majú povinnú účasť na klasifikačných poradách, hodnotiacich poradách a stretnutiach predmetových komisií.**
- Zasadania Umeleckej rady (UR) budú v tých istých termínoch ako porady, od 9,00 hod. na adrese školy (okrem 02.09.2009, 19.01.2010, 04.02.2010, 15.06.2010 a 29.06.2010).
- Zasadania predmetových komisií (PK) budú podľa dohody s vedúcimi PK (VPK), najmenej 2x v polroku. Účasť všetkých členov PK je **povinná!**
- Triedne stretnutia s rodičmi (ZRŠ), budú najmenej 1x v každom polroku – všetci vyučujúci (termín po dohode s VPK a príslušným zástupcom riaditeľa). V hudobnom a literárno–dramatickom odbore bude ZRŠ spojené s triednym koncertom.
- Každý triedny učiteľ - vo všetkých odboroch - zvolí zástupcu triedy na celoškolské stretnutie ZRŠ, ktoré bude **23.09.2009 (streda) o 17,00 hod. v Koncertnej sále školy. Účasť aspoň jedného rodiča z každej triedy zabezpečí triedny učiteľ. Účasť pedagógov povinná.**

PORADY

● Streda	02.09.2009	Pracovná porada	10,30 hod.
● Utorok	08.09.2009	Pracovná porada	10,00 hod.
● Utorok	06.10.2009	Pracovná porada	10,00 hod.
● Utorok	10.11.2009	Pedagogická rada a Klasifikačná porada	10,00 hod.
● Utorok	01.12.2009	Pracovná porada	10,00 hod.

●	Utorok	12.01.2010	Pracovná porada	10,00 hod.
●	Utorok	19.01.2010	Pedagogická rada a Klasifikačná porada	10,00 hod.
●	Štvrtok	04.02.2010	Hodnotiaca porada	10,00 hod.
●	Utorok	09.03.2010	Pracovná porada	10,00 hod.
●	Utorok	13.04.2010	Pedagogická rada a Klasifikačná porada	10,00 hod.
●	Utorok	04.05.2010	Pracovná porada	10,00 hod.
●	Utorok	01.06.2010	Pracovná porada	10,00 hod.
●	Utorok	15.06.2010	Pedagogická rada a Klasifikačná porada	10,00 hod.
●	Utorok	29.06.2010	Hodnotiaca porada	10,00 hod.

INTERNÉ KONCERTY – streda o 17,30 hod. - Koncertná sála školy

I. POLROK 07.10., 14.10., 04.11., 18.11., 13.01.2010;
 II. POLROK 24.02., 10.03., 17.03., 24.03., 14.04., 05.05., 26.05.;

TEMATICKÉ KONCERTY – streda o 17,30 hod. - Koncertná sála školy

Hudobný, literárno-dramatický, príp. tanečný odbor

Písomné pozvánky (xerox) cez žiacke knižky zabezpečí každý triedny učiteľ (aj PHV).

Koncert a výstava malých detí	21.10.2009
Koncert k výročiam skladateľov	11.11.2009
Koncert komornej hudby	09.12.2009
Vianočný koncert a výstava	16.12.2009 o 16,00 hod.
Koncert slovenských skladateľov a žiakov ZUŠ	20.01.2010
Koncert populárnej hudby	10.02.2010
Koncert a výstava žiakov II. stupňa a ŠPD	28.04.2010
Koncert „Deti svojim mamám“	12.05.2010
Koncert a výstava ku Dňu rodiny	19.05.2010
Koncert a výstava „Učítelia deťom“	02.06.2010
Koncert komornej hudby	09.06.2010

Vernisáže výstav výtvarných prác budú v deň koncertu o 16,00 hod. vo výstavných priestoroch školy alebo v utorok jeden deň pred koncertom.

VEREJNÉ VYSTÚPENIA LITERÁRNO – DRAMATICKÉHO ODBORU

Písomné pozvánky (xerox) cez žiacke knižky zabezpečí každý triedny učiteľ (aj PHV).

I. polrok 08.12.2009 utorok

II. polrok 20.05.2010 utorok

Divadelná sála školy 17,00 hod.

Divadelná sála školy 17,00 hod.

VEREJNÉ VYSTÚPENIA TANEČNÉHO ODBORU

Písomné pozvánky (xerox) cez žiacke knižky zabezpečí každý triedny učiteľ (aj PHV).

II. polrok 11.05.2010 – utorok

DK Dúbravka 17,30 hod.

VEREJNÉ PODUJATIA - mimo školy

Písomné pozvánky (xerox) cez žiacke knižky zabezpečí každý triedny učiteľ (aj PHV).

Verejný koncert HO, LDO a VO 02.12.2009 – streda 17,30 hod.

Pálffyho palác, Zámocká ulica 47

21.04.2010 – streda 17,30 hod.

Pálffyho palác, Zámocká ulica 47

KONCERTY ŽIAKOV ZÁVEREČNÝCH ROČNÍKOV

Písomné pozvánky (xerox) cez žiacke knižky zabezpečí každý triedny učiteľ (aj PHV).

HO 08.06.2010 utorok

17,30 hod.

Koncertná sála školy

10.06.2010 štvrtok

17,30 hod.

Koncertná sála školy

TO 11.05.2010 utorok (v rámci verejného vystúpenia)

17,30 hod.

DK Dúbravka

VO 25.05.2010 utorok

15,00 hod.

výstavné priestory školy

Odovzdávanie záverečných vysvedčení 28.06.2010 (pondelok)

16,00 hod.

Koncertná sála školy

VÝCHOVNÉ KONCERTY

I. polrok - november

II. polrok - máj

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

12. máj 2010 (streda)

14,00 – 17,00 hod.

ZUŠ Eugena Suchoňa, Batkova 2

PRÁZDNINY

Jesenné	29.10.2009 (štvrtok) – 30.10.2009 (piatok)	vyučovanie začína 02.11.2009 (pondelok)
Vianočné	23.12.2009 (streda) – 08.01.2010 (piatok)	vyučovanie začína 11.01.2010 (pondelok)
Polročné	01.02.2010 (pondelok)	vyučovanie začína 02.02.2010 (utorok)
Jarné	01.03.2010 (pondelok) – 05.03.2010 (piatok)	vyučovanie začína 08.03.2010 (pondelok)

Bratislavský, Nitriansky, Trnavský kraj

pre informáciu: 15.02.2010 – 19.02.2010

22.02.2010 – 26.02.2010

Prešovský, Košický kraj

Banskobystrický, Žilinský, Trenčiansky kraj

Veľkonočné	01.04.2010 (štvrtok) – 06.04.2010 (utorok)	vyučovanie začína 07.04.2010 (streda)
Letné	01.07.2010 (štvrtok) – 31.08.2010 (nedeľa)	vyučovanie 02.09.2010 (štvrtok)

Upozornenie: časový plán bol vypracovaný na základe doterajších informácií, zmeny alebo konkrétne doplnky budú v mesačných termínovaných úlohách.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

🎵 Konceptia rozvoja Základnej umeleckej školy Eugena Suchoňa

Ciele a úlohy:

- zachovať v ZUŠ Eugena Suchoňa štyri odbory, t.j. hudobný, literárno-dramatický, tanečný a výtvarný,
- dodržiavať a naplňovať zákon č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon), Vyhlášku MŠ SR č. 324/2008 o základnej umeleckej škole, Školský vzdelávací program, učebné plány, osnovy a zákony súvisiace so školstvom,
- spolupracovať so zriaďovateľom ZUŠ Eugena Suchoňa,
- spolupracovať s mestskou časťou Dúbravka a inými organizáciami,
- zachovať doterajší počet žiakov študujúcich na škole,
- zapojiť čo najväčší počet žiakov do všetkých odborov od detí predškolského veku až po dospelých,
- žiakom poskytnúť možnosť rozvíjania sa a umožniť priestor na seberealizáciu a vyzdvihnúť ich individualitu,

- podporovať štvrstupňovú klasifikáciu, systém hodnotenia, najmä slovné hodnotenie a sebahodnotenie,
- podporovať na tvorivej úrovni medziodborovú spolupácu,
- urdžať postavenie ZUŠ Eugena Suchoňa na úrovni Bratislavy ale aj Slovenska,
- údržiavať úroveň už dosiahnutého materiálno-technického vybavenia,
- naďalej zlepšovať materiálno-technické vybavenie školy pre žiakov aj zamestnancov,
- pre zamestnancov školy vytvárať čo najlepšie pracovné prostredie a podmienky,
- zabezpečovať priebežne odborne kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, zvýšiť ich počet na 100 % úväzok a vytvoriť podmienky mladým pedagógom,
- naďalej poskytovať zamestnancom školy možnosť sa vzdelávať,
- oceňovať žiakov, pedagógov na úrovni školy, mestskej časti, mesta, MŠ SR.

♪ **Východiská pre návrh koncepcie rozvoja školy:**

Všetko čo súvisí so ZUŠ, t.j. štátny vzdelávací program, Školský vzdelávací program, POP MŠ SR, doterajšie kladné skúsenosti a spolupráca.

♪ „Umenie je jednou z mála možností žiť život radostne, naplno a uchovávať ho, nielen pre toho, kto umenie tvorí ale aj pre toho, kto ho prijíma“

III. **Školský učebný plán**

Školský vzdelávací program - jednotlivé predmety Hudobný odbor – HUDOBNÁ NÁUKA

Charakteristika a poslanie predmetu:

Poslaním predmetu PHV a HN je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti. Predmet má poskytovať žiakom základy odborného vzdelania a vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou.

Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze,
- spevacké návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a slohoch,
- schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby).

PHV a HN sú samostatné predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými, výtvarnými a dramatickými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimedialných pomôcok.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa PHV a HN systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. PHV a HN pripravuje a dopĺňa inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzuje na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehľbuje ich, zovšeobecňuje a uvádza do širších súvislostí celej hudobnej kultúry.

Ciele:

1. Poskytnúť žiakovi **zážitok** a od neho odvíjať niť **poznania**. Od vnímania celku prejsť cez preniknutie do hudobnej štruktúry k abstrakcii poznatku, osvetliť ho z rôznych strán a v rôznych súvislostiach a zafixovať tak, aby ho žiak vedel sám vedome používať.

2. Umožnenie vytvorenia a usporiadania obsahovej náplne predmetov PHV a HN tak, aby boli pre žiakov pritažlivé, zvýšili ich **záujem** počúvať hudbu a porozumieť jej, aktivizovali ich schopnosť vnímania a súčasne ich pripravili na vlastnú interpretačnú činnosť. ZUŠ vychovávajú nielen budúcich profesionálnych hudobníkov, ale i budúcich poslucháčov – milovníkov umenia, preto je náročnosť hudobno-teoretických vedomostí rozdelená do dvoch úrovní:

Z Základná, povinná pre všetkých žiakov.

R Rozširujúca, určená žiakom mimoriadne talentovaným, pripravujúcim sa na profesionálnu dráhu (pre ostatných žiakov ako dopĺňujúca ponuka).

3. viesť žiakov k vlastnému hudobnému vyjadreniu, hľadaniu hudobných tvarov, ktoré zodpovedajú ich osobnej skúsenosti na úrovni doterajšieho poznania. Postupne prechádzať k drobnokresbe, spoznávať **význam** hudobných tvarov a štruktúr a viesť k tvarovaniu väčších, zmysluplných celkov.

4. Hľadať spolu širšie **súvislosti** – s históriou, s inými druhmi umenia, s kognitívnymi predmetmi, s prírodou, životným prostredím a životom človeka v spoločnosti všeobecne.

Východiská pre učiteľa:

- Ak dieťaťu predložíme akýkoľvek problém (úlohu, neznámu skutočnosť, umelecké dielo) zaujímavo, zaktivizujeme jeho vnútorné dispozície v celej šírke a tým pozitívne ovplyvníme rozvoj jeho osobnosti.
- Dieťa má silne vyvinutú potrebu zmyslu – hľadanie zmyslu všetkého, čo dieťa robí, je nevyhnutné.
- Abstraktné myslenie, pochopenie systému, princípu musí ísť cez zážitkovú formu. Cez konkrétne zážitky, ktoré postupne prechádzajú viacerými zmyslovými orgánmi (receptormi) – cez pohyb celého tela, zrak, hmat a sluch so zapojením reči, jazyka pochopí systém. Zovšeobecňovanie, hľadanie spoločných znakov tvorí základ pre abstraktné myslenie. Cez návraty a vzájomné prieniky tento abstraktný systém spoľahlivo ukladáme do pamäti.
- Žiadne umelecké dielo nevzniklo oddelene od spoločensko-historických súvislostí, bez spojitosti so životom skladateľa – jeho individuálneho osudu i aktuálnej spoločenskej situácie. Toto poznanie nám pomôže dešifrovať obsah.

Obsah:

Obsah je v každom ročníku zoradený do **tematických celkov** (okruhov), ktoré umožňujú prepojenie jednotlivých hodín v rámci mesačného (vo vyšších ročníkoch dvojmesačného) celku, a tým prirodzené návraty a opakovanie prebratej látky. Tematické celky sú vo všetkých ročníkoch v priereze v každom mesiaci rovnaké, resp. nadväzujúce alebo príbuzné s ohľadom na celkový vývoj žiaka. Výber hudobného materiálu je v kompetencii učiteľa (odporúčané sú všetky dostupné učebnice, metodické príručky či alternatívne učebné osnovy s metodikami, tlačené, zvukové i audiovizuálne materiály). Pri výbere hudobných ukážok zohľadňujeme predovšetkým prístupnosť z hľadiska vývinovej psychológie, schopnosť pochopiť, vyhodnotiť a použiť jednotlivé prvky a zákonitosti hudobnej štruktúry.

Metodické a didaktické pokyny:

Prvá hodina v mesiaci (resp. tematickom celku) je motivačná – aktívna perцепcia alebo hudobná dielňa, príp. kombinovaný útvar pripravený učiteľom, nasledujúce 2 – 3 hodiny sú určené na prácu s detailom, utvrdzovanie poznatkov a tvorivé rozvíjanie. Úlohou učiteľa je novými spôsobmi približovať a osvetľovať jednotlivé problémy, nadväzovať a smerovať svoje výchovno-vzdelávacie pôsobenie tak, aby na konci mesiaca mali deti všetko uložené v pamäti bez nutnosti učiť sa doma a mali schopnosť kedykoľvek vedome čokoľvek použiť; postupne a čo najskôr treba prechádzať k poukázaniu na systém (hlavne pri spoznávaní hudobnej abecedy, teda stupnice, intervaly, akordy atď.). Zafixovanie poznatku robíme formou hier, súťaží, rozhovorov okolo „okrúhleho stola“ a pod. Základným princípom je: čo najviac pracovať s jedným hudobným tvarom, aby deti abstrahovali na základe zmien – teda najdôležitejšie je hľadanie podobnosti a rozdielnosti, príbuznosti a kontrastu a vzťahov medzi jednotlivými prvkami a výrazovými polohami.

Odporúčané

metodické

postupy:

- 1) **workshop** (dielňa - v našom prípade tvorivá hudobná, kde sa dieťa zoznamuje s jednotlivými prvkami, motívmi, výrazotvornými prostriedkami hudby a v priaznivých podmienkach môžu vzniknúť i malé "súčiastky" - krátke motívy alebo malé celky, ktoré sa dajú spájať a rôzne kombinovať - sem patrí napríklad osvedčená hra na otázku a odpoveď, ale hrať sa dajú aj rôzne predmety a činnosti, napríklad cukríky, pečenie klobások pri ohníku či cesta autobusom a pod.),
- 2) **round-table** (rozhovor okolo okrúhleho stola, kedy každý, vrátane učiteľa, pridá svoj poznatok, názor, postreh...),
- 3) **brainstorming** (spoločné uvažovanie, tvorivé rozvíjanie myšlienok a nápadov),
- 4) **aktívna perцепcia** (opakované počúvanie, kedy dieťa sleduje určitý prvok, motív, hudobný nástroj a pod. a reaguje naň vlastnou činnosťou - spevom, pohybom, hrou na telo a ľahkoovládateľné nástroje),
- 5) **metaforizácia** (prirovnávanie obsahu, formotvorných zákonitostí, výrazových a systémových prvkov hudby k reálnemu životu, doterajšej životnej skúsenosti dieťaťa – priestor pre medzipredmetové vzťahy),
- 6) **samostatná práca s informáciami** (vyhľadanie, vyhodnotenie a výber podľa určených kritérií, ich spracovanie a prezentácia),
- 7) **vytvorenie projektu**, kde sa spoja výsledky všetkých metód a foriem práce a výsledkom je nielen samotná prezentácia (vystúpenie), ale predovšetkým to, čo v deťoch zostane (teda nielen zážitok a vedomosť, ale hlavne chuť do ďalšieho poznávania...).

Postup preberaného učiva je zoradený špirálovito. Tematické celky v priereze jednotlivými ročníkmi majú spravidla rovnaké alebo nadväzujúce zameranie, pričom je zohľadnený didaktický postup, psychologicky premyslený s ohľadom na priebeh školského roka, tematickú príbuznosť a súčasne pestrosť. Tematické celky sú zoradené so zámerom, aby sa učiteľ v jednom mesiaci (dni, týždni) zaoberal príbuznou problematikou vo všetkých ročníkoch, čo mu umožní lepšie sa sústrediť na danú oblasť a prípadne môže pracovať v rôznych ročníkoch s tým istým materiálom. Aktuálne možno zaradiť i iné témy – učiteľ môže urobiť napríklad mozartovský (bachovský, beethovenovský a pod.) týždeň, týždeň slovenskej hudby či zohľadniť iné aktuálne výročia z oblasti hudby vrátane regionálnych udalostí či špecifik.

V PHV a na primárnom stupni hudobného vzdelávania má vyučovací proces prevažne činnosť charakter, ktorý sa postupne na nižšom sekundárnom stupni prikloní k perцепčným a analytickým činnostiam.

- *Interpretačné činnosti:*

Spevácke a intonačné, rytmicko-pohybové, improvizáčne a inštrumentálne. Činnosti možno pestovať oddelene i spájať.

- *Perцепčné činnosti:*

Počúvanie hudby, verbalizácia hudobného zážitku, sluchová analýza.

- **Hudobno-náukové pojmy** vyvodzujeme zásadne zo znejúcej hudby. Hudobno-teoretické poznatky fixujeme hravou formou a overujeme ich zvládnutie opätovným spojením so živou hudbou.

- **Práca s informáciami, výchova k porozumeniu hudbe a k estetickému cíteniu:**

Dejiny hudby, hudobné slohy a žánre, sociálna funkcia hudby. Využívanie literatúry i moderných informačných zdrojov.

Využívame možnosti IKT (solfeggio, fixácia poznatkov, vytváranie vlastných hudobných štruktúr).

Prípravné štúdium

V PHV je úvodná hodina v mesiaci orientovaná na zážitok v zázračnej krajine hudby, ku ktorému sa priebežne vraciame na ďalších hodinách a venujeme sa dielčím hudobným problémom, smerujúcim k rozvíjaniu motorických zručností, rytmického cítania, intonácie a základom hudobnej gramotnosti. Témy sú postavené tak, aby obsahovali potenciálne možnosti rozvíjania na ďalších hodinách a prenášania ťažiska vždy na jeden problém. Využívame najmä deťom blízke rozprávkové motívy a hry. Žiaci sú na konci 1. polroka pripravení na hru na hudobnom nástroji, na konci školského roka ovládajú základy hudobnej abecedy (notová osnova, husľový a basový kľúč, takt a taktová čiara, čítanie nôt v jednočiarkovanej oktáve, rozoznávanie základných dĺžkových hodnôt nôt a pomlčiek) a informatívne sa orientujú v rytme, tempe, dynamike a farbe tónu. Pri vyučovaní využívame tvorivé metódy – improvizácia, pohyb, spev s inštrumentálnym (najmä rytmickým) sprievodom, postupne hra a transpozícia jednoduchých známych motívov na melodických nástrojoch, dramatická akcia.

Ciele:

Cieľom prípravnej hudobnej výchovy je vyvolať tvorivú aktivitu žiaka a jeho radosť z objavovania hudobného krásna. Vychádzať pritom z detskej mentality – hravosti, spontánnosti, napodobňovacej schopnosti, obrazotvornosti a doterajšieho stupňa vyspelosti. Prostredníctvom primeraného hudobného materiálu rozvíjať elementárne hudobné zručnosti, návyky, poznatky, vedomosti, hudobnú pamäť, predstavivosť a fantáziu. Poskytovať základné informácie o hudbe a kultúrnom živote okolia.

• *Interpretačné činnosti:*

Základné spevácke zručnosti a návyky. Spev jednoduchých piesní. Melodické cítanie a orientácia v rozsahu oktávy (c¹ – c²).

Zmysel pre pravidelnú pulzáciu (metrum) v rozličných tempách. Rytmické cítanie v dvojdobom a trojdobom takte. Schopnosť vyjadrenia hudobného toku pohybom.

Schopnosť zapamätať si a reprodukovat' krátky rytmický alebo melodický motív, rytmizovať a melodizovať slová, detské texty a riekanky. Motorické zručnosti získané hrou na ľahkoovládateľné nástroje.

• *Percepčné činnosti:*

Rozoznať kontrasty v hudbe. Poznať hudobné nástroje – klavír, akordeón, husle, violončelo, flauta, gitara. Zapojením predstavy a fantázie sledovať obsah krátkych hudobných skladbičiek a hudobných rozprávok.

Cítanie tonálneho centra od trichordálnych a tetrachordálnych melódií po orientáciu v rozsahu oktávy. Sluchové rozlišovanie dvojdobého a trojdobého taktu. Vlastnosti tónu – výška, dĺžka, dynamika a farba.

• *Hudobno-náukové pojmy:*

Notová osnova, husľový kľúč, basový kľúč (informatívne). Taktová čiara, dvojštvrtový, trojštvrtový a štvorštvrtový takt. Dvojica osminových nôt, nota štvrtová, polová, polová s bodkou, celá a pomlčky. Základné dynamické označenia – piano, mezzoforte, forte. Opakovacie znamienko. Noty c¹- c². Rozlišovanie základných vyjadrovacích prostriedkov hudby: veselo-smutne, rázne - nežne, rýchlo-pomaly, vyššie - nižšie, silno-slabo, zosilňovať-zoslabovať a pod.. Pochod, tanec, uspávanka.

➤ **Prehľad tematických celkov:**

september   **Čo hudba vie – maľuje, rozpráva, tancuje... prvé kroky k orientácii**

v hudobnom priestore

október Hudobná abeceda a gramatika I – orientácia v hudobnom priestore

november Tónový priestor, prenikanie do hudobnej štruktúry I – hudobné hry

december Rozhovory rozumných bytostí – rozvoj motorických zručností, znaky

január Výrazové a formotvorné prostriedky hudby – pokračovanie, cesta k notopisu

február Pohyb v hudbe – rozvíjanie rytmického cítenia a zmyslu pre tempo

marec Základy hudobnej formy I – rozvíjanie motívu, „sadenie hudobných semienok“

apríl Hudobná rozprávka I – zameranie na viachlas a harmóniu

máj Rozvoj sluchovej predstavivosti – „vidieť ušami“

jún Sociálna funkcia hudby – hudba okolo nás

👉 **Odporúčaný hudobný materiál:**

Juraj Hatrík: Medzi Trpaslíčkami - cyklus hudobných rozprávok

Oľga Podstavková: Hudobná prípravka I, II

F. Chopin: Prelúdium

J. Hatrík: Pieseň o čiernom Jánovi, Motýľ, Litánie okamihu – úryvok (časť Motýľ)

P. I. Čajkovskij: Škovránok

R. Schumann: Trällerliedchen

J. Hatrík: Mechúrik – Koščúrik s kamarátmi

A. Vivaldi: Zima

P. Dukas: Čarodejníkov učeň (Fantázia 2000 – vizualizácia)

Schumann: Divoký jazdec, Rytier na drevenom koni

Čajkovskij: Pochod drevených vojačikov

Eben: Vlák sa rozbieha

A. Dvořák: Rusalka (Motív Ježibaby)

M.P. Musorgskij: Gnomus

J. Hatrík: Blší odzemok (in: Krajinou Šťastného princa II)

S. Prokofiev: Peter a vlk

A. Podhorná – O. Podhorná: Krtko v krajine tónov

Primárny stupeň vzdelávania - I. stupeň základného štúdia, ISCED 1 B

V 1. až 4. ročníku (*primárny stupeň vzdelávania, ISCED 1 B*) na základe spoznávania hudobnej štruktúry od prvotného zážitku cez uvedenie nálady, charakteru a výrazu prichádzame k racionálnemu uchopeniu jednotlivých

štruktúrnych prvkov, pracujeme s nimi, abstrahujeme ich a ukladáme do pamäti. V 3. ročníku, čiastkovo už skôr, vlastný hudobný prejav detí usmerňujeme k uvedenému používaniu prvkov v službe očakávaného účinku, teda prejavu, zodpovedajúcemu výrazu daného obsahu, jeho významu. Využívame metaforu ako prostriedok, ktorý deti privedie k odhaleniu princípov a systému, k abstrakcii. Preto v tejto vekovej kategórii prevažujú prírodné témy a prepojenia s doterajšou životnou skúsenosťou. Vo 4. ročníku sa orientujeme na pieseň a tanec a ich podoby z hľadiska historického, územného, funkčného a umeleckého. Kompletizujeme teoretické poznatky a pestujeme schopnosť ich vedome používať. Preniknutie do hudobnej štruktúry je na úrovni schopnosti sledovať viacero melodických línií, charakterizovať typy melodiky, rytmické figúry tancov, udržať svoj part v rytmickom viachlase a cítiť základný tonálny a harmonický priestor.

1. ročník

Ciele:

Nadväzne na PHV hrovou formou motivovať žiakov, rozvíjať ich záujem o hudbu, aktivizovať ich tvorivosť, fantáziu a predstavu. Rozvíjať vnímanie základných výrazových prostriedkov hudby. Zdokonaľovať melodicko-rytmické cítenie a pamäť. Spoznávať hudobnú abecedu a pestovať prepojenie sluchová skúsenosť – znak – predstava.

- *Interpretačné činnosti:*

Správna intonácia jednoglasných piesní, správne dýchanie, výslovnosť a nenásilné tvorenie tónu. Intonácia trichordálnych a tetrachordálnych detských piesní z listu, durových a molových melódií a piesní bez náročných intervalových skokov, s návratom k základnému tónu, s možnosťou uplatnenia solmizačnej metódy. Intonácia durového a molového kvintakordu, intonácia celého tónu a poltónu ako príprava na uvedenú intonáciu modálnych melódií.

Schopnosť interpretovať základné metrické hodnoty dvojdobé a trojdobé s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík). S udávaním základného metra vedieť interpretovať rytmické útvary s použitím páru šestnástinových a osminových nôt, štvrtovej, štvrtovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrtových a osminových taktach. Taktovať dvojdobý a trojdobý takt.

Rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizácia a melodizácia riekaniak, detských alebo vlastných textov. Schopnosť zahrať na melodicko-rytmických nástrojoch jednoduché piesne, transponovať ich a vytvárať k nim sprievod (ostinátne rytmické a melodické modely).

- *Percepčné činnosti:*

Schopnosť sústredeného počúvania krátkych skladbičiek rôzneho charakteru. Vybrané skladby sledovať v notovom zápise. Na základe ich počúvania charakterizovať náladu skladby, pohyb melódie, dynamiku, tempo, metrum, tonálny charakter skladby, farbu. Schopnosť sluchom rozpoznať základné stavebné prvky hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu, fráza, prízvuk, záver).

Rozlišovať durový a molový charakter skladby, piesne alebo úryvku. Rozpoznať základný tón, durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón.

- **Hudobno-teoretické poznatky:**

Z Noty v husľovom kľúči $c^1 - g^2$, noty v basovom kľúči $c - c^1$, posuvky #, b, odrážka, stupnica a tónina durová (do 2 # a 1b), molová tónina (rozpoznávanie sluchom podľa tercie), trojzvuk, 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 4/8 takt, nota s bodkou, p, mf, f.

R Fermata, predznamenanie, legato, staccato, ligatúra, pp, ff, crescendo, decrescendo, moderato, adagio, allegro, allegretto, ritardando, accelerando; triola, synkopa; ľudské hlasy (soprán, alt, tenor, bas).

➤ **Tematické celky:**

september   **Čo hudba vie – maľuje, rozpráva, tancuje... II**

október   **Hudobná abeceda a gramatika II – špecifikácia hudobného priestoru, základné hudobné pojmy a znaky**

november	Tónový priestor, prenikanie do hudobnej štruktúry II – aplikácia: <i>Ideme na výlet</i>
december	Rozhovory rozumných bytostí – účinky hudby, spoznávanie jej zložiek
január	Výrazové a formotvorné prostriedky hudby – „domček hudby“
február	Pohyb v hudbe – premeny hudobného výrazu
marec	Základy hudobnej formy II – „pestovanie hudobných rastliniek“
apríl	Hudobná rozprávka II – hudobné charakteristiky postáv a ich vzťahy
máj	Rozvoj sluchovej predstavivosti – „televízor v hlave“
jún	Blížia sa prázdniny – čo nás čaká?

Odporúčaný hudobný materiál:

I. Hurník: Umění poslouchat hudbu - Pohádka o princezně žabce, Měsíc nad rybníkem

J. Hatrík: Medzi Trpaslúškami - výber

J. Hatrík: Záhadné pesničky - výber

B. Britten: Simple symphony - Hravé pizzicato

D. Hevier / J. Hatrík: Keď v nebi vyhrávajú

E. Suchoň: Maličká som – 1. cyklus z cyklu Obrázky zo Slovenska

C. Saint-Saëns: Karneval zvierat - Akvárium

M. Schneider-Trnavský: Ružičky, Oráč

J. Letňan: Zázračná muzika

V. Trojan: Kuriatko a slon

J. Hatrík: Krajinou Šťastného princa II - Pod balkónom dvornej dámy

J. S. Bach: Gajdy

E. Krák: Collectio clavichordium I, II

Tabulatura Vietoris a iné staré hudobné pamiatky z územia Slovenska

mazurky, menuety, polonézy, valčíky, iné spoločenské a ľudové tance

J. K. Vaňhal: Allegretto

obsah 1. ročníka	kompetencie	výstupy
Tematické celky: Čo hudba vie – <i>maluje, rozpráva, tancuje...</i> Hudobná abeceda a gramatika Tónový priestor	Interpretačné činnosti: Žiak je schopný správne intonovať jednohlasné detské ľudové a umelé piesne v rozsahu jednočiarkovanej oktávy, ovláda správne dýchanie, výslovnosť a nenásilné tvorenie tónu. Intonuje trichordálne a tetrachordálne detské piesne z listu, durové a molové melódie bez náročných intervalových skokov, s návratom	Zaspievať podľa notového záznamu alebo zahrať na nástroji podľa sluchu určenú melódiu.

<p>– špecifikácia hudobného priestoru, základné hudobné pojmy a znaky</p> <p>Rozhovory rozumných bytostí – účinky hudby, spoznávanie jej zložiek, vzájomné súvislosti</p> <p>Výrazové a formotvorné prostriedky hudby – „domček hudby“</p> <p>Pohyb v hudbe – premeny hudobného výrazu</p> <p>Základy hudobnej formy – „pestovanie hudobných rastlín“</p> <p>Hudobná rozprávka – hudobné charakteristiky postáv a ich vzťahy</p> <p>Rozvoj sluchovej predstavivosti – „televízor v hlave“</p> <p>Hudobný materiál:</p> <p>Hudobné rozprávky a príbehy (Juraj Hatrík: Medzi Trpaslúškami, Záhadne pesničky - výber), Iľja Hurník: Umění poslouchat hudbu) a iné, detské piesne a skladby podľa odporúčania Učebných osnov HN, Učebných osnov Projektového vyučovania HN, učebníc HN, zbierok detských piesní pod.</p>	<p>k základnému tónu.</p> <p>Má schopnosť interpretovať základné metrické hodnoty dvoj-dobé a trojdobé s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík). S udávaním základného metra vie interpretovať rytmické útvary s použitím páru šesnástinových a osminových nôt, štvrtovej, štvrtovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrtových a osminových taktach.</p> <p>Percepčné činnosti: Žiak má schopnosť sústredeného počúvania krátkych skladbičiek rôzneho charakteru. Vybrané skladby sleduje v notovom zápise. Na základe počúvania vie charakterizovať náladu skladby, pohyb melódie, dynamiku, tempo, metrum, tonálny charakter skladby, farbu. Sluchom rozpozná základné stavebné prvky hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu).</p> <p>Rozlišuje durový a molový charakter skladby, piesne alebo úryvku. Rozpozná základný tón, durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón. Číti frázu, prízvuk, záver, opakovanie, kontrast.</p> <p>Hudobno-teoretické poznatky:</p> <p>Z Noty v husľovom kľúči g – c³, noty v basovom kľúči c – e¹, posuvky #, b, odrážka, stupnica a tónina durová a molová (do 2 # a 2 b), rovnomenné stupnice, predzna-menanie, trojzvuk, 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 4/8 takt, bodkovaný rytmus, p, mf, f.</p> <p>R Fermata, legato, staccato, ligatúra, pp, ff, crescendo, decrescendo, moderato, adagio, allegro, allegretto, ritardando, accelerando; triola, synkopa; ľudské hlasy (soprán, alt, tenor, bas).</p>	<p>Vytvárať rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizovať a melodizovať riekanky, detské alebo vlastné texty.</p> <p>Zahrať na melodicko-rytmických nástrojoch jednoduché piesne, transponovať ich a vytvárať k nim sprievod (ostinátne rytmické a melodické modely).</p> <p>Určenie základných stavebných prvkov hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu).</p> <p>Rozlíšenie durového a molového charakteru vybranej skladby, piesne alebo úryvku. Určenie základného tónu, durového a molového trojzvuku, celotónovej a poltónovej vzdialenosti.</p>
---	--	--

		Žiak ovláda hudobno-teoretické poznatky v určenom rozsahu.
--	--	--

2. ročník

Ciele:

Ďalej rozvíjať kreatívne myslenie a emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu. V špecificky odbornom vzdelávaní rozvíjať hudobnú predstavivosť a pamäť, sledovať účinok hudobných tvarov, rozoznávať zmeny výrazu, jeho závislosti od jednotlivých hudobných zložiek a vypestovať schopnosť sledovať vzájomné vzťahy v hudobnej štruktúre. Rozširovať piesňový repertoár, upevňovať správne spevácke návyky a citlivo reagovať na učiteľovo gesto. viesť žiakov k uvedomovaniu si hodnoty a krásy ľudovej piesne a položiť základy poznávania hudobnej histórie Slovenska.

- *Interpretačné činnosti:*

Spevácke a intonačné:

Z Rozšírenie hlasového rozsahu žiakov (a – d²). Rozlíšenie ľudových piesní podľa regiónu (východné, stredné a západné Slovensko). Kánonické spievanie, resp. jednoduchý ľudový dvojhlas. Uvedomená intonácia durových a molových piesní s melodikou, obsahujúcou sekundové postupy, durový a molový kvintakord aj rozšírený, resp. so spodnou kvintou.

R Intonácia základného tónu kvintakordu, sextakordu a kvartsextakordu.

Rytmicko – pohybové, improvizáčn é a inštrumentálne:

Metrické cítenie a schopnosť rytmizovať 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 4/8, 6/8 takt. Pohybom reagovať na prízvučné doby. Taktovať štvordobý takt. Schopnosť rytmizovať triolový, synkopický a bodkovaný rytmus, tiež rytmické útvary začínajúce pomlčkou a predtaktím.

Rytmizácia a melodizácia riekani ek a schopnosť sprevádzať ich ostinátnym rytmickým alebo melodickým sprievodom s využitím základných tónov toniky, dominanty a subdominanty (T D S). Vyhľadávanie jednoduchého harmonického sprievodu, napríklad v C dur: T (c - g), D (h - g), S (c - a). Schopnosť reagovať na partnera (spoluhráča) a viesť hudobný rozhovor.

- *Percepčné činnosti:*

Rozoznávanie zvukovo kontrastných nástrojov (napr. husle – kontrabas, flauta – fagot, trúbka – pozauna, triangel – bubon). Rozlišovanie vokálnych a inštrumentálnych zoskupení (sólo, duo, trio, ďalej zbory mužský, ženský, miešaný a detský). Poznanie základných zákonitostí stavby hudobnej formy a rozvíjania hudobného procesu.

Rozlišovať durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy, sextakordy a kvartsextakordy.

Vedieť určiť metrum skladby, príp. jej rytmické zvláštnosti.

- **Hudobno-teoretické poznatky:**

Z Orientácia v durových stupniciach do 3 # a 2 b; paralelné molové (informatívne), dynamické označenia pp, ff, tempové označenia moderato, allegretto; pomenovanie stupňov v stupnici: prima – oktáva; kvintakord, sextakord, kvartsextakord; fermata, legato, staccato, ligatúra, crescendo, decrescendo.

R Stavba prirodzenej molovej stupnice, paralelné (rovnobežné) stupnice; predtaktie, synkopa, triola; adagio; ritardando, rallentando, accelerando; prima volta, seconda volta.

➤ **Tematické celky:**

september Čo hudba vie

október Hudobná abeceda a gramatika III – z čoho sa robí hudba

november Tónový priestor, prenikanie do hudobnej štruktúry III – aplikácia:

História hudby na Slovensku

december Rozhovory rozumných bytostí – o spolupráci

január O čom hudba hovorí – o obsahu

február Pohyb v hudbe – o premene

marec Základy hudobnej formy III – časopriestor hudby

apríl Hudobný príbeh – špecifikácia použitých hudobných prostriedkov

máj Rozvoj sluchovej predstavivosti – hudba ako tajomstvo

jún Ideme na koncert – pripravme sa!

↪ **Odporúčaný hudobný materiál:**

J. Hatrík: Záhľadné pesničky - výber

P.I. Čajkovskij: Október

R. Schumann: Poľovnícka

Tabulatura Vietoris - Polonica, Corant

Píseň o zámku Muránském

E. Krák: Collectio clavichordium – Hungaricus, Mazurka, Turcicus march

W.A. Mozart: Turecký pochod

čardáš, polka, mazurka, valčík ap. – podľa vlastného výberu

M. Schneider-Trnavský: Keby som bol vtáčkom

A. Moyzes: Trávnice

C. Debussy: Cakewalk

A. Vivaldi: Zima

W.A. Mozart: Sláčikové kvarteto

R. Schumann: Divoký jazdec

W.A. Mozart: Sonáta C dur

P.I. Čajkovskij: Chorá bábika, Pohreb bábiky

L. van Beethoven: Veselo – smutne

J. Hatrík: Vysoký otec, široká mať

P.I. Čajkovskij: Škovránok

A. Vivaldi: Jar

D. Kardoš: Bagately

J. Letňan: Zázračná muzika

B. Britten: Sprievodca mladého človeka orchestrom

obsah 2. ročníka	kompetencie	výstupy
<p>Tematické celky:</p> <p>Čo hudba vie</p> <p>Hudobná abeceda a gramatika - z čoho sa robí hudba</p> <p>Tónový priestor</p> <p>– prenikanie do hudobnej štruktúry, téma História hudby na Slovensku</p> <p>Rozhovory rozumných bytostí – o spolupráci</p> <p>O čom hudba hovorí – o obsahu v hudbe</p> <p>Pohyb v hudbe – o premene</p> <p>Základy hudobnej formy – časopriestor hudby</p> <p>Hudobný príbeh – špecifikácia použitých hudobných prostriedkov</p> <p>Rozvoj sluchovej predstavivosti – hudba ako tajomstvo</p> <p>Hudobný materiál:</p> <p>Hudobné rozprávky a príbehy (Juraj Hatrík: Záhľadné pesničky - výber, návrat k vybraným príbehom z cyklu</p>	<p>Interpretačné činnosti:</p> <p>Žiak je schopný správne intonovať jednohlasné detské ľudové a umelé piesne v rozsahu a - d². Intonuje jednoduché piesne z listu. V skupine udrží svoj hlas pri kánonickom speve.</p> <p>Má schopnosť interpretovať metrické hodnoty v párnom a nepárnom metre s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby a ich kombinácie v živej hudbe. Rytmizuje triolový, synkopický a bodkovaný rytmus.</p> <p>Žiak vie vyhľadať vhodný jednoduchý harmonický sprievod a reaguje na spoluhráča.</p> <p>Percepčné činnosti:</p> <p>Žiak má schopnosť sústredeného počúvania krátkych skladbičiek rôzneho charakteru. Vybrané skladby sleduje v notovom zápise. Na základe počúvania vie charakterizovať náladu skladby, pohyb melódie, dynamiku, tempo, metrum, tonálny charakter skladby. Sluchom rozpozná základné stavebné prvky hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu). Číti frázu, prízvuk, záver.</p> <p>Rozlišuje durový a molový charakter skladby, piesne alebo úryvku. Rozpozná základný tón, durový a molový kvintakord a jeho obraty. Rozlišuje ľudské hlasy a zvukový charakter hudobných nástrojov symfonického orchestra.</p>	<p>Zaspievať podľa notového záznamu alebo zahrať na nástroji podľa sluchu určenú melódiu.</p> <p>Vytvárať rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizovať a melodizovať riekanky, detské alebo vlastné texty.</p> <p>Zahrať na melodicko-rytmických nástrojoch jednoduché piesne, transponovať ich a vytvárať k nim sprievod (ostinátne rytmické a melodické modely).</p> <p>V závislosti od hudobného obsahu v znejúcej (interpretovanej) hudbe určenie základných stavebných prvkov hudobnej formy (opakovanie, kontrast, rozvíjanie motívu, fráza, záver).</p> <p>Rozlíšenie durového a molového charakteru vybranej skladby, piesne</p>

<p>Medzi Trpaslíkmi, Ilja Hurník: Umění poslouchat hudbu), staré hudobné pamiatky z územia Slovenska, detské piesne a primerané jednoduché klavírne a komorné skladby alebo úryvky (Čajkovskij, Schumann, Mozart, Bach, Vivaldi, Hatrik, Schneider-Trnavský, Kardoš a i.) podľa odporúčania Učebných osnov HN, Učebných osnov Projektového vyučovania HN, učebníc HN, zbierok detských piesní pod.</p>	<p>Vie určiť metrum skladby a jej rytmické zvláštnosti.</p> <p>Hudobno-teoretické poznatky:</p> <p>Z Žiak sa orientuje v durových stupniciach do 3 # a 2 b; v paralelných molových tóninách (informatívne), dynamických označeniach pp, ff, tempových označeniach moderato, allegretto; vie pomenovať stupne v stupnici: prima – oktáva; ovláda kvintakord, sextakord, kvartsextakord; fermatu, legato, staccato, ligatúru, crescendo, decrescendo.</p> <p>R Paralelné (rovnobežné) stupnice; predtaktie, synkopa, triola; adagio; ritardando, rallentando, accelerando; prima volta, seconda volta.</p>	<p>alebo úryvku. Určenie základného tónu, durového a molového kvintakordu a obratov, celotónovej a poltónovej vzdialenosti, veľkej a malej tercie, čistej kvinty a kvarty.</p> <p>Sluchové rozlíšenie ľudských hlasov a nástrojov symfonického orchestra.</p> <p>Žiak ovláda hudobno-teoretické poznatky v určenom rozsahu.</p>
--	---	---

Spracoval: PaedDr. Eva Čunderlíková, Bratislava, september 2008

Koordinátor ŠkVP: PaedDr. Eva Čunderlíková (2008/2009)

Koordinátor ŠkVP: Mgr. Magdaléna Hrubá (2009/2010)

Hudobný odbor - HRA NA KLAVÍRI

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Klavír je medzi hudobnými nástrojmi veľmi obľúbený. Zvukový rozsah klavíra poskytuje deťom nekonečné možnosti hudobného vyjadrenia. Má stanovenú výšku tónu, preto sa žiaci môžu viac zamerať na jeho farebné možnosti. Veľký rozsah klavíra umožňuje dieťaťu aj väčšie pohybové aktivity, nespočetné improvizáčne techniky a tvorivý prístup.

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

CIELE:

Prebudiť u žiaka túžbu preniknúť do sveta hudby, rozvíjať u neho hudobnú predstavivosť, cíbiť sluchovú vnímavosť a využiť chuť objavovať stále niečo nové. Nevtieravým spôsobom učiť žiaka milovať hudbu a svoj nástroj, inšpirovať ho vlastnou tvorivosťou a zápalom. Pri vyučovacom procese voliť také metódy práce, ktoré sú primerané chápaniu žiaka, jeho psychickej zrelosti a talentu. Formovať inštrumentálne návyky postupne, čo najviac využívať názorné vyučovanie, postupovať od živého pozorovania k abstraktnému, od hry podľa sluchu k teoretickým vedomostiam. Viest žiaka k emocionálnemu prežívaniu hudby. Prispieť k rozvoju všestranne rozvinutej osobnosti.

OBSAH:

- zistiť hudobné dispozície žiaka,
- rozvíjať rytmické, tempové a hudobné čítanie,
- delenie taktov, hodnoty nôt a pomlčiek,
- intervalové čítanie,

- upevňovať inštrumentálno-pohybové návyky,
- hra podľa sluchu,
- notové písmo, hra podľa nôt,
- základné dynamické znamienka,
- rozvoj hudobnej pamäti,
- príprava ku hre stupníc a akordov,
- rozvinúť žiakove sluchovo hudobné skúsenosti.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<ul style="list-style-type: none"> - získať rytmické a hudobné cítenie pomocou riekaniek, hádaniek, hier a piesní, - rozlišovať jednoduché taktové delenie (2/4, 3/4, 4/4 takt), - poznať a vedieť správne rytmicky zadeliť a zahrať hodnoty nôt a pomlčiek (celé, polové, štvrtové, osminové, nota s bodkou), - vedieť zahrať jednoduché ľudové piesne podľa sluchu s jednou rukou, kombinovane a spolu s jednoduchým sprievodom, - sluchovo vnímať vzdialenosť dvoch tónov: terciu, kvartu, kvintu vedieť rozlíšiť a zahrať, - zvládnuť hru tenuto, staccato, legato, odľahy, - osvojiť si: správne sedenie za nástrojom, uvoľnenie hracieho aparátu, postavenie rúk a orientáciu na klaviatúre (celý rozsah), - rešpektovať notový zápis, zdokonaľiť čítanie nôt v husľovom a basovom kľúči, - poznať základné dynamické znamienka (f, mf, p, cresc., a decresc.), - rozvíjať hudobnú pamäť, zvládnutím čo najväčšieho množstva skladbičiek, - hrať stupnice durové zvlášť, spolu v protipohybe, s tonickým kvintakordom, aj jeho obraty, v tenute, legate, staccate (C dur – E dur), - zvládnuť zahrať a vystihnúť nálady a tempá rôznorodých skladbičiek (výber z klavírnych škôl podľa uváženia pedagóga – minimálne 15 skladieb) 	<p>1 durová stupnica spolu v protipohybe s tonickým kvintakordom s obratmi: - tenuto, staccato, legato.</p> <p>1 pieseň s jednoduchým sprievodom a 2 –3 skladbičky rôzneho charakteru naspamäť.</p> <p>Žiak v rámci polroka vystúpi verejne 1x .</p>

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Učebnú látku 1. ročníka, ktorú majú žiaci zvládnuť, prispôbujeme jeho primeranej mentálnej úrovni a podľa toho či absolvoval PŠ.

Na vyučovanie začiatkov sa musí klást' mimoriadne veľký dôraz. Vstup do hudby v elementárnej klavírnej pedagogike by mal byť nenúteným a hlboko premysleným procesom.

Je veľa metodík významných pedagógov a autorov klavírnych škôl, je veľa postupov, ktoré sa generáciami menia, podľa potrieb danej doby a získaných nových poznatkov, ale ani jeden z nich by nevedol k úspechu, keby sme nevnímali individualitu žiaka a nevzbudili v ňom lásku k hudbe.

Nevyhnutnou podmienkou na ceste k úspechu v oblasti klavírnej hry je prirodzene rozvíjať hudobné vnímanie, zručnosti, schopnosti, pamäť a talent.

Klavírne školy sú návodom na vyučovanie, ale osobnosť učiteľa je dôležitá pri tvorivej činnosti, v ktorej sa treba zamerať aj na individualitu žiaka. Aby bolo vyučovanie pre žiaka atraktívne, zaujímavé, efektívne a zároveň cieľavedomé, mal by tu pôsobiť ešte prvok zábavnosti. Vzájomné porozumenie učiteľa a žiaka je základnou podmienkou jeho pozitívneho rozvoja.

Moderná klavírna škola by mala interpretovať základné požiadavky súčasnej klavírnej metodiky, predstavuje scenár ako najlepšie dôjsť k naplneniu snáh k osvojeniu si základov klavírnej hry.

Klavírna literatúra je veľmi obsiahla, záleží len na pedagógovi po ktorej siahne a ako s ňou bude pracovať. Niekedy nestačí používať len 1 klavírnu školu, preto je možné ich kombinovať.

Vid' doteraz používané učebné osnovy.

Spracoval: Monika Slováková, Bratislava, september 2008

Koordinátor ŠKVP: PaedDr. Eva Čunderlíková

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Hudba už v stredoveku bola súčasťou Septem artes liberales (Sedem slobodných umení), ktoré tvorili všeobecné vzdelanie...

Hra na klavíri, tak ako aj hra na iné hudobné nástroje, či spev, má v dieťati prebudiť záujem o krásno, vypestovať u neho estetický vkus, objaviť v dieťati tvorivé schopnosti.

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

CIELE:

Upevňovať a naďalej rozvíjať u žiaka doteraz nadobudnuté nástrojové zručnosti. Prístupovať k žiakovi tak, aby sa prejavila jeho osobnosť, vypestovať u neho vlastnosti, ktoré mu uľahčia prácu s notovým materiálom, nadšenie pre hudbu, lásku ku klavíru, sústredenosť, cieľavedomosť, trpezlivosť, dôslednosť. viesť žiaka k väčšej samostatnosti a čo najefektívnejšej domácej príprave.

OBSAH:

Naďalej rozvíjať hudobné dispozície žiaka, sluchovú sféru, hudobnú predstavivosť.

Zdokonaľovať získané inštrumentálne návyky, neustále dbať na uvoľnenie hracieho aparátu.

Rozvíjať kantilénu v obidvoch rukách.

Oboznámiť žiaka s polyfóniou.

Venovať sa zložitejším rytmickým modelom.

Hra podľa sluchu- improvizácia, transponovanie.

Postupne u žiaka vypestovať harmonické cítenie.

Melodické ozdoby - nátril, mordent.

Rozšíriť výrazové prostriedky o nové dynamické znamienka, používanie pedálu.

Zdokonaľiť hru z nôt.

Rozvíjať intelekt žiaka častejšou hrou spamäti.

Zaradiť molové stupnice.

Do repertoáru zahrnúť skladby z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu i hudby 20. a 21. storočia.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<ul style="list-style-type: none"> - nadobudnúť rytmické a hudobné cítenie zaradením skladieb rôzneho žánru a charakteru, - rozšíriť taktové delenie (2/4, 3/4, 3/8), - prirodzené cítenie bodkového rytmu a trioly, - poznať a sluchovo vnímať intervaly, durové a molové stupnice, - hra stupníc: <ul style="list-style-type: none"> durové v kombinovanom pohybe spolu, kvintakord s obratmi spolu - tenuto, staccato, legato; molové harmonické, melodické zvlášť (podľa dispozícií žiaka aj rovný pohyb spolu), - vedieť zahráť dieťaťu známe ľudové piesne s jednoduchým sprievodom s použitím hlavných harmonických funkcií - T, S, D, s nadpriemerne nadanými jedincami využívať transponovanie piesní, prípadne ich variácie, - zdokonaľiť hru tenuto, legato, staccato, odťah, - bezproblémové čítanie nôt v husľovom kľúči, zdokonaľovanie sa v čítaní nôt v basovom kľúči, - zvládnuť skladby po technickej i výrazovej stránke na vyššej úrovni, využívať hru s pedálom, - hrať spamäti nielen prednesové skladby, - zvládnuť jednoduché polyfonické skladby (šikovnejší žiaci môžu začať hrou skladieb z „Knižičky skladieb pre Annu Magdalénu Bachovú“ od J. S. Bacha). 	<p>zahráť:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednu durovú stupnicu v kombinovanom pohybe s tonickým kvintakordom a jeho obratmi: - tenuto, staccato, legato spolu; • jednu molovú stupnicu harmonickú, melodickú zvlášť (prípadne v rovnom pohybe spolu) s tonickým kvintakordom a jeho obratmi: - tenuto, staccato, legato zvlášť. • 2 - 3 skladby rôzneho charakteru naspamäť. • žiak vystúpi verejne 1x v rámci polroka.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Tak ako rodičia vstúpajú do detí od ich útleho veku hodnoty, návyky, ktoré chcú, aby ich ratolesti prijali za svoje a žili podľa nich, aj učiteľ hudby - klavíra je v istom zmysle „rodičom“, ktorý s láskou žiakovi predostiera určité „pravidlá“ hry na klavíri. Základ je najdôležitejší! Od neho sa odvíja celá budúca cesta hudobníka, či už ako poslucháča vážnej hudby, budúceho učiteľa hry na klavíri (ktorý bude takisto vstúpať pevné základy hry na nástroji, na ktorých bude môcť dotýchny žiak stavať) alebo výkonného umelca - preto si táto neľahká, ale zato krásna práca vyžaduje nie len pedagóga - absolventa konzervatória či ktorejkoľvek vysokej umeleckej školy, ale predovšetkým človeka, ktorý pracuje sám na sebe, neustále sa profesijne zdokonaľuje prostredníctvom rôznych odborných seminárov, knižných publikácií a tiež je otvorený „hudobnej komunikácii“ medzi učiteľom a žiakom, lebo učiteľ vo vyučovacom procese nie len učí, ale sa aj učí (od každého jedného žiaka). Pedagóg pozná a využíva vo svojom pedagogickom procese „časom overené“ metódy, metodické postupy či vlastné efektívne „kroky k dokonalosti“, ale nikdy nezabúda na individualitu žiaka, snaží sa nenásilne priviesť dieťa k vlastnému (ale učiteľom kontrolovanému) osobitému prejavu. Nikdy sa nechýliť k tomu, aby žiakovo hudobné poňatie bolo iba obyčajným plagiátom jeho učiteľa.

Spracoval: Mgr. art. Aneta Kuzmová, Bratislava, september 2009
 Koordinátor ŠKVP: Mgr. Magdaléna Hrubá

Hudobný odbor - HRA NA KEYBOARDE

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Hudba ako jedna z múz veľmi úzko súvisí s fyzikou a matematikou. Možno práve vďaka fyzikálnej podstate zvuku prenikla do oblasti hudby v značnej miere práve elektronika, ktorá má za sebou približne sto rokov vývoja. Je to celkom logický vývoj hudobného inštrumentária, ktorý ide ruka v ruke s celkovým vývojom technológií.

Do skupiny elektronických klávesových hudobných nástrojov patria: organy, digitálne klavíry, syntetizátory, keyboardy. Práve posledne menovaný sa stal na prelome 20. a 21. storočia veľmi populárny a žiadaný. Tento nástroj, ktorý sa teší rastúcej obľube, nám ponúka široké možnosti využitia. Je veľmi dôležité, aby príslušný systém výučby zodpovedal možnostiam nástroja a želaniam a očakávaniam žiakov.

Ako najvhodnejší sa javí ten smer výučby, ktorý vychádza z čiastočného prepojenia učebných osnov hry na klavíri s bohatými možnosťami, ktoré poskytuje tento moderný nástroj. Pritom musíme mať na pamäti, že tieto dva nástroje nemožno porovnávať, pretože vo svojej podstate sú úplne odlišné.

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

CIELE:

Cieľom predmetu je naučiť žiakov, že invenčný umelec a interpret môže pomocou elektronických systémov vytvárať veľmi kvalitnú hudbu, ktorá nemusí byť používaná k masovej prezentácii banality.

Vzbudiť u detí záujem o hru na nástroji, naučiť ich hudbu počúvať, prežívať a vytvárať. Najdôležitejším momentom pri formovaní kladného vzťahu žiaka k hudbe a hudobnému nástroju sú jeho prvé kontakty s hudbou prostredníctvom pedagóga. Preto je potrebné už od začiatku štúdia venovať pozornosť predpokladom žiaka (fyzickým, psychickým) pre hru na nástroji a citlivým prístupom tieto predpoklady rozvíjať. Výučba hry na keyboarde v 1. ročníku sa opiera najmä o hru melódii (ľudových i umelých) s automatickým sprievodom, čiastočne i polyfónnu a kolektívnu hru.

OBSAH:

- upevňovanie základných hudobných návykov - postavenie ruky, sedenie (postoj), rozvoj sluchovej predstavivosti,
- využívanie základných funkcií (Star-Stop, Display, Voice (+, ., Style, mód Normal, Demo, Intro),
- sluchová orientácia v nástrojoch Clavi, String, Drum-Perkussion,
- rozvíjanie rytmického čítania (C, 3/4, 2/4 takt, nota s bodkou),
- hra legato, tenuto, staccato, dynamika, frázovanie,
- podkladanie palca - (príprava k hre stupníc),
- hra durových stupníc do dvoch # a b – v protipohybe, kvintakord,
- dodržiavanie klavírneho prstokladu,
- stupnica a mol prirodzená
- hra jednoduchých ľudových piesní s využitím harmonických funkcií (T,D),
- orientácia v základných akordických značkách (C, F, E, ...)

NOTOVÝ MATERIÁL:

J. Mašinda: Slovenská klavírna škola

V. Patejdl: Klávesová škola Casio

E. Spáčil: Hrajeme s Yamahou
A. Benthien: Nová škola hry na keyboarde

Yamaha Song Book

F. Emonts: Európska klavírna škola I. diel
M. Kurteva: Klavírna škola pre začiatočníkov 1. a 2. diel
V. Lichnerová: Zahraj mi pesničku

ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Žiak má schopnosť zahrať na keyboarde spolu oboma rukami melódiu so sprievodom. Žiak dodržiava správne uvoľnené držanie ruky a celú polohu tela pri hre. Žiak cíti rytmus v dvoj- a trojdobom metre, začiatok a koniec frázy, dodržiava artikuláciu a tempo. Žiak vie zahrať jednoduchú melódiu podľa sluchu a dokáže ju transponovať do inej tóniny. Žiak ovláda základné funkcie keyboardu a vie ich použiť pri hre.	Žiak vie zahrať na keyboarde rytmicky správne durové stupnice do 2 # a 2 b a stupnicu a mol, oboma rukami v protipohybe, k tomu akordy a ich obraty. Žiak vie zahrať na keyboarde s použitím základných funkcií: 2 prednesové skladbičky (ľudová pieseň, tanec) adekvátne vospelosti žiaka Verejné vystúpenie najmenej 1x polročne.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

V 1. ročníku predmet hra na keyboarde nadväzuje na PHV, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je **hra** na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Pestujeme predovšetkým sluch, rytmus a hudobnú predstavivosť, preto vo výučbe využívame prenášanie melódie do inej tóniny (transpozícia), posúvanie v rámci tóniny (translácia) a zmeny zvukovej kvality (farba).

Vyučovanie viesť hravou formou s využívaním zásady názornosti.

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v týchto učebných osnovách, slúži k základnej orientácii učiteľa a je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

 Spracoval: Petr Kunz., Bratislava, september 2008
 Koordinátor ŠkVP: PaedDr. Eva Čunderlíková

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 1 B

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Elektronický keyboard sa teší stále väčšej obľube u žiakov. Stelesňuje spojenie klasického umenia s modernou technológiou. Nástroj môže byť ovládaný klasickým spôsobom, ale aj elektronicky, prípadne vo vhodnej kombinácii. Vyučujúci predmetu hra na keyboarde musí zvažovať mieru použiteľnosti a vyváženosti klasického, populárneho a folklórneho materiálu s ohľadom na schopnosti a inklináciu žiakov.

 POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

 CIELE:

Podľa schopností a vyspelosti žiaka sa snaží pedagóg uskutočniť prechod z počiatočného štádia klavírnej hry. Technicky zdokonaľuje základ vytvorený v predošlom ročníku, rozširuje ho a hudobne smeruje od detských pesničiek a skladbičiek. K náročnejším pesničkám populárnym, folklórnym a prípadne klasickým skladbičkám. Melódie budú zložitejšie, môže dochádzať k rôznym kombináciám na základe možností nástroja samozrejme vždy podľa vyspelosti žiaka. Vzťah k hudbe treba pestovať na vysokej úrovni, viesť žiak k poznávaniu hodnotných skladieb.

 OBSAH:

- zlepšovať držanie rúk, sedenie, pohyby pri hre,
- rozširovať znalosť funkcií nástroja – práca s transpozíciou, Voice (hľadanie zvukov), práca s tempom, CACMPV
- 6/8 takt
- a mol, príp. e mol harmonická
- znalosť funkcií septakordov - napr. C 7, D 7, G 7
- čiastočná znalosť mol akordov

 NOTOVÝ MATERIÁL:

C. Czerny: Etudy, op. 599

E. Spáčil: Hrajeme s Yamahou

E. Spáčil: Vianoce s Yamahou

F. Emonts: Európska klavírna škola I. diel

Ľudové piesne – výber

Prednesové skladby podľa vyspelosti žiaka.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Schopnosť hrať dvoma rukami – melódia + sprievod. Hrať 6/8 takt. Reagovať na zmeny v melódii, začiatok improvizácie. Ovládanie funkcií nástroja, akordy Dur, mol, Dur 7.	Žiak vie zahrať ľahšie mol stupnice a, e mol + akordy. Žiak vie hrať na keyboarde s rôznymi funkciami tohto nástroja ľudové piesne, ľahšie populárne piesne, prípadne klasické ľahké skladbičky. Verejné vystúpenie najmenej 1x polročne.

 DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Nadväzujeme na prácu a znalosti v 1. ročníku. Melódie môžu byť dlhšie a zložitejšie s použitím zložitejších funkcií nástroja. Cibríme sluch pre Duál + Harmony (viac farieb a hlasov). Snaha o malú formu – tvorba malej skladbičky ktorá má zmysel. Podľa schopnosti žiaka pedagóg dokáže variovať notový materiál, dáva vznik samostatnej tvorbe.

 Spracoval: Petr Kunz, Bratislava, september 2009

 Koordinátor ŠkVP: Mgr. Magdaléna Hrubá

Hudobný odbor - HRA NA ZOBICOVEJ FLAUTE

POSŁANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Vyučovanie hry na zobcovej flaute je vhodnou metódou v systéme hudobno-vzdelávacej elementaristiky. Táto skutočnosť má viacero príčin. Základy hry na tomto nástroji môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je akousi základnou bázou pre hru na iných dychových nástrojoch – drevených alebo plechových. Význam takejto iniciatívy má u dieťaťa aj veľmi vyhranený zdravotný rozmer. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčasnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Nie je to isto náhoda, že hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca.

Nezanedbateľná je aj ekonomická stránka. Zobcová flauta je cenovo jedným z najdostupnejších hudobných nástrojov, čo je možné využiť pri vytváraní zdrojov motivácie

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,0 (individuálne vyučovanie) v školskom roku 2008/2009

1,5 (individuálne vyučovanie) od školského roku 2009/2010

CIELE:

V záujme ďalšieho napredovania neustále pestovať v žiakovi lásku k umeniu, k hudbe a k nástroju. V oblasti fyziológie trénovať hrudníkovo – bránicové dýchanie a tým zabezpečiť zvyšovanie kvality tónu. Pokračovať v pestovaní zmyslu pre metroritmiku, postupne aktivizovať cizelovanie základných intonačných návykov. Poukazovať na rozdiel hry tenuto a legato. Zdokonaľovať prstovú techniku žiaka.

OBSAH:

Dbáť na vývoj rytmickej sebakontroly pri hre v duete. Do tréningu rytmického cítenia pribrať prvok osminovej noty a pomlčky, vysvetliť princíp bodky pri note, resp. pomlčke. Pokračovať v pestovaní citlivosti voči základným metrickým predpisom (takty). Rozširovať záber hmatov do ambitu $c^1 - a^2$. vysvetliť princíp stupnice dur a mol. Stupnice hrať zo školy L. Daniela.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, v spolupráci s klavírnym sprievodom odohrať jednoduchšie skladbičky v súlade s výstupom, nasadenie tónu, artikulácia, správny postoj pri hraní, jednoduché duá z preberanej látky, rozoznávanie rytmických hodnôt, základné dynamické pojmy, L. Daniel, škola: 1. diel – 30 lekcí.	Ladislav Daniel, Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu, 1. diel – 2 cvičenia od 25 lekcie vyššie; Rudolf Gruber, Rozfúkaj sa pišťalôčka : 1 – 2 skladbičky z výberu s klavírnym sprievodom. Dve - tri slovenské ľudové detské piesne. Verejne vystupovať najmenej 1x za polrok (sólóva)

	hra).
--	-------

NOTOVÝ MATERIÁL:

ŽILKA, Václav: Veselé pískanie, zdravé dýchanie – Malá škola hry na sopránovú zobcovú flautu

KLEMENT, Miloslav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu

DANIEL, Ladislav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu

Prednesové sklady:

GRUBER, Rudolf: Rozfúkaj sa, pišťalôčka – výber

Kol.: Chrestomatija dľa flejty – Album prednesových skladiel (výber), Editio Muzyka, Moskva

GRUBER, Rudolf: 50 ľudových piesní pre 2 – 3 sopránové zobcové flauty (výber), Editio Supraphon, Praha

GRUBER, Rudolf: Snadná dueta (výber), Editio Panton, Praha

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

V 1. ročníku predmet hra na zobcovej flaute nadväzuje na PHV, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je **hra** na primeranej mentálnej úrovni žiaka.

Ak žiak nenavštevoval prípravné štúdium, snažiť sa dosiahnuť primeraným spôsobom v rámci intelektu žiaka stanovenú učebnú látku, vštepovať žiakovi základné hudobné pojmy od notácie až po dynamiku, základné osvojenie si návykov pri hraní – dýchanie, postoj, práca rúk, synchron jazyka, prstov a dychu. Prírodným spôsobom, primerane veku pestovať rytmické cítenie, v prípade šikovnejších žiakov aj agogické cítenie.

Celá práca je postavená na vzťahu učiteľ - žiak, uvedomovať si na strane učiteľa, že sa pracuje so živým materiálom, vhodne vyberať notové materiály i spôsob komunikácie vzhľadom k veku žiaka.

Už v rámci 1. ročníka verejne vystupovať, snažiť sa primäť žiaka s rodičmi o návštevy koncertov a snažiť sa vzbudiť u dieťaťa o čo najväčší záujem o hudobné dianie.

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v týchto učebných osnovách, slúži k základnej orientácii učiteľa a je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

 Spracoval: Mgr. art. Ivan Kováčik, Bratislava, september 2008

 Koordinátor ŠkVP: PaedDr. Eva Čunderlíková

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

 POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

 CIELE:

V záujme ďalšieho napredovania neustále pestovať v žiakovi lásku k umeniu, k hudbe a k nástroju. V oblasti fyziológie trénovať hrudníkovo – bránicové dýchanie a tým zabezpečiť zvyšovanie kvality tónu. Pokračovať v pestovaní zmyslu pre metrorythmiku, postupne aktivizovať cizelovanie základných intonačných návykov. Zdokonaľovať prstovú techniku žiaka. Rozlišovať typy artikulácie (staccato, legato, nonlegato, portamento).

OBSAH:

Nácvik elementárnych úkonov (rytmus, intonácia, tvorba tónu) – postupne viesť smerom k výrazovosti prednesu a tým pestovať estetické cítenie žiaka, jeho hudobnícky intelekt. Zaviest' nácvik šestnástinovej rytmickej hodnoty (noty – pomlčka) v rámci základných metrických predpisov (2/4, 3/4, 4/4). Zavádzať tónový rozsah do úrovne $c^1 - c^3$. Venovať pozornosť štúdiu stupníc do 2 predznamenaní (F, B, C, G, D dur, d, g, a, e, h mol). Zaviest' nácvik rozloženého T5.

KOMPETENCIE:	VÝSTUP
Schopnosť samostatne odohrať niekoľko cvičení z preberanej látky, v spolupráci s klavírnym sprievodom prednesové skladby v súlade s výstupom, nasadenie tónu, artikulácia, správny postoj pri hraní, jednoduché duá z preberanej látky, rozoznávanie rytmických hodnôt, základné dynamické pojmy, L. Daniel, škola: 2. diel – 30 lekcií.	Ladislav Daniel, Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu, 2. diel – 2 cvičenia od 25 lekcie vyššie. Ján Melkovič: Čačky hračky. 1 skladba z výberu s klavírnym sprievodom. Rudolf Gruber: Prednesové skladbičky – výber. Verejne vystupovať najmenej 1x za polrok..

NOTOVÝ MATERIÁL:

ŽILKA, Václav: Veselé pískanie, zdravé dýchanie – Malá škola hry na sopránovú zobcovú flautu
- pokračovanie

KLEMENT, Miloslav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu – pokračovanie

DANIEL, Ladislav Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu – pokračovanie 2. dielu

Prednesové sklady:

GRUBER, Rudolf: Rozfúkaj sa, písťalôčka – výber

Kol.: Chrestomatija dľa flejty – album prednesových skladieb (výber), Editio Muzyka, Moskva

GRUBER, Rudolf: 50 ľudových piesní pre 2 – 3 sopránové zobcové flauty (výber), Editio Supraphon, Praha

GRUBER, Rudolf: Snadná dueta (výber), Editio Panton, Praha

BLAHA, Oldřich: Album populárnych skladieb pre zobcovú flautu a klavír (výber)

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

V 2. ročníku predmet hra na zobcovej flaute nadväzuje na 1. ročník, preto osvedčeným médium pedagogického procesu je **hra** na primeranej mentálnej úrovni žiaka.

Snažiť sa dosiahnuť primeraným spôsobom v rámci intelektu žiaka stanovenú učebnú látku, vštepovať žiakovi základné hudobné pojmy od notácie až po dynamiku, základné osvojenie si návykov pri hraní – dýchanie, postoj, práca rúk, synchron jazyka, prstov a dychu. Prirodzeným spôsobom, primerane veku pestovať rytmické cítenie, v prípade šikovnejších žiakov aj agogické cítenie.

Práca je naďalej postavená na vzťahu učiteľ – žiak. Výber notového materiálu aj spôsob komunikácie je stále primerané veku žiaka.

Verejne vystupovať, motivovať žiaka aj rodičov na návštevy koncertov. Pokračovať vo vytváraní vzťahu dieťaťa k hudobnému nástroju a povzbudzovať jeho záujem o hudobné dianie.

☞ **Spracoval: Mgr. art. Ivan Kováčik, Bratislava, jún 2009,
Agneša Ujpálová, Bratislava, september 2009**

☞ **Koordinátor ŠKVP: Mgr. Magdaléna Hrubá**

Hudobný odbor - HRA NA BICÍCH NÁSTROJOCH

☞ **POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:**

S rastúcim záujmom dnešnej mladej generácie o hudbu narastá počet záujemcov o hru na bicie nástroje, ktoré sa stali v súčasnosti dominujúcimi vo všetkých oblastiach populárnej hudby.

Na tento stav reagujú aj učebné osnovy pre žiakov I. a II. stupňa základného štúdia hry na bicích nástrojoch pre ZUŠ. Popri rytmických nástrojoch je možné – podľa možností konkrétnej ZUŠ – zaradiť i hru na melodické bicie nástroje ako marimba, xylofón či vibrafón.

Zmyslom spoločného snaženia pedagógov a žiaka by malo byť dosiahnutie takého stupňa technickej vyspelosti, ktorá umožní absolventovi ZUŠ realizovať sa v spoločenskom živote v oblasti populárnej hudby alebo pokračovať v štúdiu na vyššom stupni vzdelávania.

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

☞ **POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)**

☞ **CIELE:**

Naučiť elementárnu hru na malý bubon, správne držanie tela, paličiek, pohyb laktov, zápästia a celková uvoľnenosť. Pravidelné delenie rytmických hodnôt. Dosiahnuť čistotu úderov po stránke rytmickej aj dynamickej. Základy hry na xylofóne.

☞ **OBSAH:**

Hra celých, polových, štvrtových, osminových a šestnástinových nôt a dodržiavanie pomlčiek. Etudy v 2/4, 3/4, 4/4 takte. Návnik a štúdium jednoduchých a dvojitých paradidlov.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Rozvoj technickej vyspelosti a zvládnutie dynamických odtieňov v strednom tempe.	Etudy (č. 75 – 84 výber 2 etudy) – hra na malý bubon, 1 ľudová pieseň (úprava), Stupnice do 2 # a 2 b (1 oktáva smerom hore a dole) – hra na xylofóne.

☞ **NOTOVÝ MATERIÁL:**

P. a J. Šprunk – Etudy pro malý bubon.

☞ **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:**

Schopnosť žiaka uzatvárať študijné prvky do širších celkov. Špecifikovať nápaditosť a improvizáciu v rôznych žánroch a typoch hudobnej formy a dôrazom na štýlovosť.

☞ **Spracoval: Dan Vildner, Bratislava, september 2008**
☞ **Koordinátor ŠkVP: PaedDr. Eva Čunderlíková**

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

☞ **POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)**

☞ **CIELE:**

Rozvoj technickej zručnosti, vyváženosti rúk, smerujúcej k zvládnutiu základných dynamických odtieňov v strednom tempe. Dosiahnuť čistotu úderov po stránke dynamickej a rytmickej.

☞ **OBSAH:**

Hra štvrtových, osminových a šestnásťtinových nôt v rôznych dynamických stupňoch.

Hra štvrtových a osminových taktov.

Nácvik jednoduchých a dvojitých paradidlov v rozdielnych tempách + trojitý paradidel.

Cvičenia s akcentami pri pravidelnom delení doby.

Nácvik tlakového víru.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Rozvoj technickej vyspelosti v súlade s obsahom, správny posed pri hraní, oboznámenie sa s viacerými druhmi bicích nástrojov (prechody v rámci súpravy, činely a pod).	<ul style="list-style-type: none"> • 2 etudy rôzneho charakteru v rámci obsahu a notového materiálu. • Ľahšia improvizácia na súprave – podľa schopností žiaka – nie je podmienkou. • Ľahšia prednesová skladbička na xylofón (môže byť aj so sprievodom). • Aspoň 1x vystúpenie na triednom koncerte.

☞ **NOTOVÝ MATERIÁL:**

P. a J. Šprunk – Bicie nástroje

E. Keune – Schlaginstrumente – Kaine tromel

R. Knauer – Škola pre malý bubon

☞ **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:**

V 2. ročníku predmet hra na bicích nástrojoch nadväzuje na 1. ročník, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je **hra** na primeranej mentálnej úrovni žiaka.

Snažiť sa dosiahnuť primeraným spôsobom v rámci intelektu žiaka o stanovenú učebnú látku, vstúpiť žiakovi základné hudobné pojmy od notácie až po dynamiku, základné osvojenie si návykov pri hraní – správny posed, správne držanie paličiek, uvoľňovanie rúk počas hrania. Prirodzeným spôsobom, primerane veku pestovať rytmické cítenie, v prípade šikovnejších žiakov aj agogické cítenie.

Celá práca je postavená na vzťahu učiteľ- žiak, uvedomovať si na strane učiteľa, že sa pracuje so živým materiálom, vhodne vyberať notové materiály i spôsob komunikácie vzhľadom k veku žiaka.

Verejne vystupovať, snažiť sa primäť žiaka s rodičmi o návštevy koncertov a snažiť sa vzbudiť u žiaka o čo najväčší záujem o hudobné dianie.

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v učebných osnovách, slúži k základnej orientácii učiteľa a je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a podľa individuálnych dispozícií žiaka.

 Spracoval: Michal Dávid, Bratislava, september 2009
 Koordinátor ŠKVP: Mgr. Magdaléna Hrubá

Hudobný odbor - SPEV

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Spev v 1. ročníku je určený pre deti, ktoré sú mimoriadne nadané, teda majú väčšie predpoklady zvládnuť ťažšie učivo a hudobný materiál, ako deti rovnakého vekového stupňa, avšak na nižšom stupni zdatnosti. Ako aj u detí s hlasovou výchovou, aj pre žiakov navštevujúcich spev pedagóg učí deti vnímať rytmus, intonáciu, prostredníctvom technických cvičení. Taktiež pedagóg musí pôsobiť na kultivované držanie tela u týchto nadaných žiakov a učiť ich základom hlasovej hygieny.

 POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,0 (individuálne vyučovanie)

CIELE:

Pestovať v týchto mimoriadne nadaných žiakoch záujem o hudbu, prehlbovať ich nadanie, učiť ich vnímať hudbu, ako prostriedok vyjadrovania. V neposlednom rade učíme tieto deti rozvíjať svoju muzikalitu, aby sme im položili základy k ďalšiemu nosnému pilieru v rozvoji hudobného vnímania.

Pokračujeme v pestovaní zmyslu pre metroritmiku, postupne zlepšujeme intonačné návyky.

OBSAH:

Keďže predpokladom pre zaradenie do tejto študijnej skupiny je mimoriadne nadanie detí, je samozrejmé, že deti tvoria skupinu, ktorá muzikálne napreduje rýchlejšie ako ich rovesníci s hlasovou výchovou. Napriek týmto skutočnostiam navrhujeme, aby tieto deti mali komorný spev zaradený do vyučovania až od druhého ročníka, keďže v prvom ročníku sa pedagóg musí sústrediť na utvrdenie a zlepšenie intonačných návykov, zlepšenie počúvania jednotlivých hlasoch v súzvuku, čo je predpokladom pre lepšie počúvanie a orientáciu v harmónii.

Samozrejme treba žiaka viesť k zlepšeniu dychových možností, keďže tieto deti sú ešte vo vývojovom štádiu a dychová kapacita pľúc je vo vývoji.

Mäkké a opreté nasadzovanie tónu, snažiť sa o kompaktnosť vokálov, ich jednotnosť.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Žiak je schopný detské, ľudové ale aj prednesové skladby spievať intonačne čisto, technicky na dostatočnej dychovej opore. Technické cvičenia – brumendo, precvičovať všetky vokály - a, e, i, o, u. Legato, mäkké spájanie tónov.	Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 15 detských ľudových piesní. Pokojne zvládnuť interpretovať piesne v rozsahu c ¹ - h ¹ . Interpretovať jednoduché ukážkové vzory. Verejné vystúpenie najmenej 1x v polroku.

NOTOVÝ MATERIÁL:

O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.

A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša

I. Dibák: Ej háje, háje

V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní

P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.

Prednesové skladby:

B. Brožová: Album detských piesní

P. Eben: V trávě

V. Neumann: Tri šnúrky pesničiek

A. Trokanová: Detský rok

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

V 1. ročníku v predmete spev kladieme dôraz na správne držanie tela, postoj pri speve, vnímanie spojenia dychu s tónom, utvrdzovanie dychových návykov, čo je nevyhnutným predpokladom správneho tvorenia tónu.

 Spracoval: Mgr. art. Karin Varkondová, ArtD., Bratislava, september 2008

 Koordinátor ŠkVP: PaedDr. Eva Čunderlíková

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Predmet spev je určený pre žiakov, ktorí absolvovali dva roky prípravného štúdia a prvý ročník I. stupňa základného štúdia, kde už získali základné znalosti v oblasti vnímania rytmu a intonácie, ktoré sú mimoriadne nadané, teda majú väčšie predpoklady na zvládnutie ťažšieho učiva a hudobného materiálu, ako deti rovnakého vekového stupňa, avšak na nižšom stupni zdatnosti. Ako aj u detí navštevujúcich predmet hlasová výchova, aj tu musí pedagóg vychádzať so správneho držania tela, zdokonaľovania intonácie a rytmu.

 POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,0 (individuálne vyučovanie)

CIELE:

Postupne rozširovať hlasový rozsah, rozvoj muzikality, zdokonaľovať a rozvíjať hudobnú pamäť, zlepšovať intonačné návyky u týchto mimoriadne nadaných detí, prehľbovať ich nadanie a muzikalitu, ako aj sústrediť sa na ich individualitu.

OBSAH:

Keďže predpokladom pre zaradenie do tejto skupiny je mimoriadne nadanie detí, je samozrejmé, že tieto deti budú napredovať rýchlejšie. Tieto deti už majú zahrnutý do študijného plánu komorný spev.

Správne držanie tela pri speve, pokojné a hlboké dýchanie na bránici, mäkké a opreté nasadzovanie tónu, uvoľňovanie sánky a dbanie na voľnosti tónu v syntéze s dychovou oporou, zdokonaľovanie kantilény.

Zlepšiť intonačnú, rytmickú a harmonickú predstavivosť.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<p>Žiak je schopný zaspievať vybrané detské piesne, ako aj ľudové piesne intonačne čisto, rytmicky správne, ako aj začať výrazovo členiť daný hudobný materiál.</p> <p>Lepšie sa orientovať v ľudových piesňach, ich interpretácii, rytmickej a intonačnej zložke. Tomu cielene pripravovať a vyberať technické cvičenia. Staccato, legato.</p>	<p>Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať 15 - 17 ľudových piesní, alebo detských piesní. V rámci zborového spevu poznať 3 - 6 komorných piesní.</p> <p>Pokojne sa orientovať v rozsahu h až c². Aktívne sa zapájať do koncertného diania.</p> <p>Verejné vystúpenie najmenej 1x v polroku.</p>

NOTOVÝ MATERIÁL:

- K. Lapšanská: Do, re , mi , fa
- O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
- H. Repassyová: Spievajže si, spievaj
- M. Smutná-Vlková: Metodika spevu I. – II.
- L. Pavlovičová – Baková: Spievaj si vtáčatko
- A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
- V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.
- P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.

Zbierka Slávik Slovenska - zbierka slovenských ľudových piesní

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Predmet spev úzko súvisí a nadväzuje na 1. ročník a PHV. Naďalej pestuje v deťoch vzťah k hudbe, ľudovej hudbe, ako aj rozvíja celkové hudobní cítenie mladých ľudí. Kladieme dôraz na utvrdzovanie dychových návykov a postoja pri speve.

 Spracoval: Mgr. art. Karin KOTMELOVÁ, ArtD., Bratislava, jún 2009

 Koordinátor ŠkVP: Mgr. Magdaléna Hrubá

Hudobný odbor – HLASOVÁ VÝCHOVA

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Hlasová výchova je pre deti, ktoré učíme zásadám hlasovej hygieny, správne držaniu tela pri speve, ako aj vnímaniu rytmu a intonácie, prostredníctvom ľahkých technických cvičení. Ide o žiakov, ktorí absolvovali dva roky prípravného štúdia, kde už začali s pedagógom vnímať hudbu, ako prostriedok na vyjadrovanie prostredníctvom tónov.

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

 POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (skupinové vyučovanie – 2 žiaci)

 CIELE:

Pestovať v žiakoch záujem o hudbu, vnímanie hudby ako prostriedok k rozvoju muzikality a položeniu základov k ďalšiemu nosnému pilieru v rozvoji hudobného vnímania. Po štúdiu v PŠ pokračovať v pestovaní zmyslu pre metroritmiku, postupne zlepšovať intonačné návyky.

 OBSAH:

Dbáť na správne držanie tela pri speve, uvoľňovanie brady pri speve, pokojné nadychovanie sa do hĺbky celých pľúc, ako aj vydychovanie pri speve, prostredníctvom tvorenia tónu. Postupné zmršťovanie brušných svalov ako prostriedok na podporu tónu, jeho pevnosti a intonačnej stability. Mäkké a opreté nasadzovanie tónu. Snažiť sa o kompaktnosť v tvorení vokálov, teda ich jednotnosť - a, e, i, o, u. Prispôbiť technické cvičenia týmto vokálom, farebná jednotnosť.

 NOTOVÝ MATERIÁL:

L. Daniel: Píšťalôčka moja

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa

Š. Kantor: Piesne pre najmenších

H. Repassyová: Spievajže si, spievaj

A. Moyzes: Detské pesničky

O. Ferenczy: Spievaná abeceda

M. Novák: Dobré je nám

T. Frešo: Stupnica piesní

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Detské a ľudové piesne spievať intonačne čisto, ale aj rytmicky správne interpretovať. Poznať a správne interpretovať jednoduché technické hlasové cvičenia.	Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 10 detských ľudových piesní. V rámci zborového spevu poznať 2 - 4 komorné zborové piesne. Vedieť zopakovať a rytmicky interpretovať jednoduché ukázkové vzory. Pokojne sa orientovať v skladbách v rozsahu c ¹ - a ¹ 1 verejné vystúpenie v priebehu polroka.

 DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Predmet hlasová výchova úzko nadväzuje na PHV. Nesporne treba od samých začiatkov pestovať v deťoch hlasovú kultúru prostredníctvom skladieb pre výchovu mladých spevákov. Prostredníctvom dychochových cvičení vytvoriť správne dychové danosti adekvátne veku a stupňu vyspelosti žiaka.

Spracoval: Mgr. art. Karin Varkondová, ArtD., Bratislava, september 2008

Koordinátor ŠKVP: PaedDr. Eva Čunderlíková

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (skupinové vyučovanie – 2 žiaci)

CIELE:

Postupne rozširovať hlasový rozsah, rozvoj muzikality, zdokonaľovať a rozvíjať hudobnú pamäť, sústavne zlepšovať intonačné návyky.

OBSAH:

Správne držanie tela pri speve, pokojné a hlboké dýchanie na bránici, mäkké a opreté nasadzovanie tónu, uvoľňovanie sánky a dbanie na voľnosti tónu v syntéze s dychovou oporou, zdokonaľovanie kantilény. Zlepšiť intonačnú, rytmickú a harmonickú predstavivosť.

NOTOVÝ MATERIÁL:

K. Lapšanská:	Do, re, mi, fa
O. Demo:	Z klenotnice slovenských ľudových piesní
Š. Kantor:	Piesne pre najmenších
H. Repassyová:	Spievajte si, spievaj
A. Moyzes:	12 ľudových piesní zo Šariša
V. Novák:	25 slovenských ľudových piesní

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Lepšie sa orientovať v ľudových piesňach, ich interpretácii, rytmickej zložke, intonačnej zložke. Tomu cielene pripravovať a vyberať technické cvičenia.	Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať 10 - 12 detských ľudových piesní. V rámci zborového spevu poznať 3 - 5 komorných piesní. Pokojne sa orientovať v skladbách v rozsahu h až h ¹ . 1 verejné vystúpenie v priebehu polroka.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Predmet hlasová výchova úzko súvisí a nadväzuje na 1. ročník a PHV. Naďalej pestuje v deťoch vzťah k hudbe, ľudovej hudbe, ako aj rozvíja celkové hudobné cítenie mladých ľudí.

Spracoval: Mgr. art. Karin Kotmelová, ArtD., Bratislava, jún 2009

Koordinátor ŠKVP: Mgr. Magdaléna Hrubá

Hudobný odbor - HRA NA HUSLIACH

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Husle sú jedným zo skupiny sláčikových nástrojov s vysokými nárokmi na hudobné a fyziologické dispozície žiaka. Rozvíjajú všetky zložky hudobných schopností ako zmysel pre intonáciu, rytmus, kvalitu tónu, frázovanie. Žiak má možnosť začať už v ranom veku na najmenších osminových cez štvrtové, polové, trojštvrťové až k celým husliam. Husle sa svojim zvukom možno najviac približujú ľudskému hlasu a v tom spočíva príťažlivosť tohto nástroja, ktorého štúdium podporuje ďalší hudobný aj ľudský rast osobnosti jedinca.

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

 POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

 CIELE:

Cieľom 1. ročníka je rozvíjať záujem žiaka o hru na husliach, pestovať lásku k hudbe. Vytvárať u žiaka správne návyky v držaní nástroja a v činnosti oboch rúk.

 OBSAH:

Dbáť na postoj a držanie huslí a činnosť oboch rúk. Snažiť sa o skvalitňovanie tónu, hladké prechody cez struny. U veľmi zdatných jedincov možno začať s prípravnými cvičeniami vibráta, prípadne výmeny polôh. Rozvíjať muzikalitu žiaka hrou prednesov a ľudových piesní. Technické schopnosti rozvíjať hrou krátkych etud a stupníc v rozsahu 1 oktávy.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Žiak má upevnené správne návyky v držaní huslí a sláčika. Vie intonačne hmatovo rozlíšiť a zahrať skladbičky v dur. a v mol. hmate s použitím intonačnej sebakontroly.	Žiak udrží nástroj pri hre bez klesania rúk v správnej polohe,
Ovláda základné smykové cvičenia – detaché a legato a ich kombinácie v hranom materiáli.	hrá celým slákom i jeho časťami v detaché a legate.
Vie zahrať stupnice v rozsahu 1 oktávy s rozloženým akordom	Vie zahrať stupnice spamäti v rozsahu 1 oktávy s rozloženým kvintakordom – G ⁺ , D ⁺ , A ⁺ od prázdnej struny, 2 melodické etudy v detaché, prípadne v kombinácii detaché a legato a 2 prednesy.
Kontroluje si správne vedenie sláka a jeho nasadenie.	Minimálne 1 krát polročne verejne vystúpi.
Vie zahrať z jednoduchého notového zápisu – poznanie a čítanie nôt.	
Prednesové skladby hrá spamäti.	

☞ **NOTOVÝ MATERIÁL (školy):**

J. Beran – J. Čermák: Husľová škola 1. diel

V. Kruček: Škola husľových etud

V. Kořínek: Melodické etudy 1.

prípadne iné zahraničné školy (ruská – Baklanova, maďarská) podľa dostupnosti učiteľa.

☞ **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:**

Vyššie uvedené husľové školy sú dobre a prehľadne spracované. Dobre sa podľa nich učí aj z dôvodu melodickosti jednotlivých etud, ktorá deťom veľmi vyhovuje.

☞ **Spracoval: Anna Polakovičová, Bratislava, september 2008**

☞ **Koordinátor ŠKVP: PaedDr. Eva Čunderlíková**

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

☞ **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)

☞ **CIELE:**

Cieľom 2. ročníka je upevniť správne návyky z 1. ročníka . Pokračovať v rozvíjaní zručnosti pravej a ľavej ruky. Skvalitnenie tónu a výrazu, upevňovanie pódiových skúseností.

☞ **OBSAH:**

Intonačná kontrola a sebakontrola. Práca na kvalite tónu, rozvíjanie muzikálneho cítenia, hra z listu, hra spamäti,. Príprava na vibrato a výmeny polôh. Učebné plány prispôbiť schopnostiam žiaka.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<ul style="list-style-type: none"> - kontrola zapájania všetkých častí ruky do činnosti pri hraní, - uvoľnenosť rúk pri hraní, - intonačná kontrola a sebakontrola, - upevnenie durového a molového hmatu, nácvik nových hmatov (zvýšený 3. prst, znížený 1. prst), - stála kontrola ťahu sláka a hladký prechod cez struny, - nácvik nových ťahov (staccato, martelé), - prípravné cvičenia na nácvik vibrata bez sláka, - hra 1- a 2- oktávových stupníc v 1. polohe s # a b, - čítanie nôh v 1. polohe, - prednesové skladby hrá spamäti.	<ul style="list-style-type: none"> - žiak dokáže koordinovať prácu pravej a ľavej ruky, - ovláda ťahy v každej časti sláka (csl, dp, hp, str), dokáže hrať detaché, legato a staccato, - správne ukladá prsty v minimálne troch hmatoch (durový, molový, zvýšený 3. alebo znížený 1. prst), - dokáže sa sám počúvať a doladovať (intonačná sebakontrola), - ovláda hru 1- a 2- oktávových stupníc v 1. polohe, - minimálne 1 krát polročne verejne vystúpi.

NOTOVÝ MATERIÁL (školy):

V. KRŮČEK: Škola husľových etud 1. časť

V. KOŘÍNEK: Melodické etudy

J. MICKA: Elementárne etudy

Prípadne iné zahraničné školy (napr. ruská –Rodionov, Baklanova, maďarská a iné, podľa uváženia pedagóga).

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Stabilizovať základy z 1. ročníka, využiť väčšiu zrelosť žiaka v oblasti rozumovej aj fyziologickej. Ide o upevnenie činnosti oboch rúk, sebakontrolu žiaka v držaní nástroja, vedení sláčika, v kladení prstov a intonačnej presnosti (dolaďovanie).

 Spracoval: Anna Polakovičová, Bratislava, september 2009

 Koordinátor ŠkVP: Mgr. Magdaléna Hrubá

Hudobný odbor - HRA NA VIOLONČELE

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Violončelo je jedným zo skupiny sláčikových hudobných nástrojov, kde sa kladú nároky na hudobné a fyziologické dispozície hráča, zároveň sa rozvíjajú všetky zložky hudobných schopností, ako je zmysel pre intonáciu, rytmus, kvalitu tónu, frázovanie. Technický rozvoj hráčov na violončele a stúpajúce nároky si vyžiadali možnosť začať štúdiom už v ranom veku a u mimoriadne nadaných detí už v predškolskom veku na nástroji zodpovedajúcom fyzickému vývoju dieťaťa. Má možnosť výberu nástroja štvrtový, polový, trojštvtový a nakoniec celý.

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

 POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

 CIELE:

Cieľom prvého ročníka je rozvíjať záujem žiaka o hru na violončelo. Pestovať u žiakov lásku k hudbe a k umeniu. Vytvárať správne návyky držania tela, postavenie pravej a ľavej ruky. Od začiatku učiť žiakov hru spamäti. Učiť žiakov čítať noty v F kľúči.

 OBSAH:

Dbáť na správne sedenie za nástrojom. Dbáť na koordináciu súhry ľavej a pravej ruky. Z začiatku aplikovať sláčikovú techniku na ľudových piesňach nota s bodkou, synkopa, triola. Nácviť všetkých častí sláčika csl, hp, dp, str. Učebné plány prispôbiť schopnostiam žiaka. Vybrať krátke melodické etudy. Stupnice hrať cez 1 oktávu spamäti.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Žiaci s absolvovaním PHV: Žiak má rozvinutú schopnosť hry spamäti. Vie správne sedieť za nástrojom, koordinuje súhru ľavej a pravej ruky.	Žiaci s absolvovaním PHV: Správne sedenie za nástrojom, koordinácia súhry ľavej a pravej ruky. Stupnice 1 oktáva hra spamäti dur do 2 #

<p>Vie zahrať stupnice v rozsahu 1 oktávy. Orientuje sa v stupniciach do 2 # a 2 b.</p> <p>Ovláda sláčikovú techniku legato, staccato, nota s bodkou, synkopa, triola, používa všetky časti sláčika csl, hp, dp, str.</p> <p>Postupne rozvíja melodickú a rytmickú predstavivosť. Vie zahrať rytmické cvičenie s použitím celých, polových, osminových a šestnástinových nôt.</p> <p>Vie čítať noty v F kľúči v potrebnom rozsahu</p> <p>Orientuje sa v I. polohe 1 – 4 prst.</p> <p>Žiaci bez absolvovania PHV:</p> <p>Správne držanie nástroja, sláčika, postavenie ľavej ruky.</p> <p>Má záujem o nástroj. Vie hrať spamäti.</p> <p>Orientuje v stupniciach, vie zahrať stupnicu v rámci 1 oktávy.</p> <p>Ovláda sláčikovú techniku legato, staccato, používa všetky časti sláčika csl, hp, dp, str.</p> <p>Postupne rozvíja melodickú a rytmickú predstavivosť. Vie zahrať rytmické cvičenie s použitím celých, polových, osminových a šestnástinových nôt..</p> <p>Vie čítať noty v F kľúči v potrebnom rozsahu</p> <p>Orientuje sa v I. polohe 1 – 4 prst.</p>	<p>a 2 b.</p> <p>S použitím primeranej sláčikovej techniky vie zahrať 2 melodické etudy, 2 ľudové alebo umelé piesne s použitím legata.</p> <p>Prednesy 1 – 2 s použitím legata.</p> <p>Absolvuje 1 verejné vystúpenie polročne.</p> <p>Žiaci bez absolvovania PHV:</p> <p>Stupnice 1 oktáva hra spamäti, dur 2 #, 1 b.</p> <p>S použitím primeranej sláčikovej techniky vie zahrať 1 melodickú etudu, 1 ľudovú alebo umelú pieseň s použitím legata.</p> <p>Prednesy 1 – 2 s použitím legata.</p> <p>Absolvuje 1 verejné vystúpenie polročne.</p>
---	---

 NOTOVÝ MATERIÁL:

M. PROCHÁZKOVÁ: Školička pre najmenších violončelistov

M. PROCHÁZKOVÁ: Melodické etudy

SUZUKI: Škola I. zošit

Učivo treba doplniť o vhodné prednesy, umelé a ľudové piesne z týchto dvoch menovaných škôl podľa individuálnych schopností žiaka.

 DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Čerpám a vychádzam z učebných osnov, ktoré vypracovala p. Margita Procházková. Podľa nich sa mi učí veľmi dobre, čo je možno podmienené tým, že som jej bývalá žiačka.

 Spracoval: Michaela Besedová, Bratislava, september 2008

 Koordinátor ŠkVP: PaedDr. Eva Čunderlíková

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

☞ **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)

☞ **CIELE:**

Cieľom druhého ročníka je zdokonaľiť a upevniť základy z prvého ročníka. Zdokonaľiť kvalitu tónu, intonáciu, frázovanie a hru spamäti. Z začať s pohybom po hmatníku.

☞ **OBSAH:**

Zdokonaľovať funkcie pravej a ľavej ruky. Precvičovať ťahy sláčikom détaché, legato vo všetkých častiach sláčka. Používať dynamiku. Intonačná sebakontrola. Hrať stupnice spamäti. Učebné plány prispôbiť schopnostiam žiaka.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<p>Žiaci s absolvovaním PHV:</p> <p>Žiak má rozvinutú schopnosť hry spamäti.</p> <p>Zdokonaľuje súhru pravej a ľavej ruky.</p> <p>Orientuje sa v polohách: úzka, rozšírená hore, rozšírená dole v I. polohe, s prechodom do IV. polohy.</p> <p>Orientuje sa v stupniciach po 3 # a 3 b.</p> <p>Vie zahrať stupnice v rozsahu 1 oktávy v I. polohe dur po 3 # a 3 b, 2 oktávy s prechodom do IV. polohy dur po 1 # a 1b.</p> <p>Ovláda sláčikovú techniku détaché, legato, staccato, používa všetky časti sláčka csl, hp, dp, str.</p> <p>Postupne rozvíja melodickú a rytmickú predstavivosť. Vie použiť v skladbách dynamiku.</p> <p>Vie čítať noty v F kľúči v potrebnom rozsahu C – g1.</p> <p>Orientuje sa v I. polohe 1 – 4 prst, v IV. polohe 1 – 4 prst na a strune.</p> <p>Žiaci bez absolvovania PHV:</p> <p>Žiak plynule vyrovná rozdiel v učive do konca školského roka.</p>	<p>Žiaci s absolvovaním PHV:</p> <p>Koordinácia súhry ľavej a pravej ruky</p> <p>Stupnice 1 oktáva hra spamäti dur po 3 # a 3 b.</p> <p>Stupnice 2 oktávy hra spamäti s prechodom do IV. polohy dur po 1 # a 1 b.</p> <p>S použitím primeranej sláčikovej techniky vie zahrať 2 melodické etudy, 2 ľudové piesne s použitím legata, staccata v úzkej, rozšírenej polohe hore, dole; s prechodom do IV. polohy.</p> <p>Prednesy 2 v rozšírenej polohe dole, hore; 1 – 2 s prechodom do IV. polohy.</p> <p>Absolvuje 1 verejné vystúpenie polročne.</p> <p>Absolvuje 1 verejné vystúpenie polročne.</p>

☞ **NOTOVÝ MATERIÁL:**

M. PROCHÁZKOVÁ : Malý muzikant a violončelo 2. časť

M. PROCHÁZKOVÁ : Prednesové skladbičky I.

SUZUKI : Škola II. zošit

Látku treba doplniť o vhodné prednesy z menovaných škôl podľa individuálnych schopností žiaka.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Predmet hra na violončele si vyžaduje maximálne individuálny prístup k žiakovi. V 2. ročníku sa nadväzuje na predchádzajúci ročník, preto osvedčený pedagogický proces stavia na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Práca sa realizuje takými metódami a formami práce, ktoré rozvíjajú všeobecné hudobné vzdelanie, hudobnú predstavivosť, sluchové a rytmické cítenie na základe uvedomeného vnímania a tvorivej práce s hudobným materiálom. Zvolené metódy a formy práce rešpektujú individuálne schopnosti žiaka a zabezpečujú paralelné budovanie primeraných foriem technických a výrazových prostriedkov. Stále sa pracuje hravým spôsobom.

Odporúčaná škola, technická a prednesová literatúra a metodické materiály v osnovách sú základnou orientáciou učiteľa, ktorý ich môže podľa svojich skúseností a individuálnych dispozícií žiaka vhodne kombinovať a nahrádzať inými materiálmi.

 Spracoval: Michaela Besedová, Bratislava, september 2009

 Koordinátor ŠkVP: Mgr. Magdaléna Hrubá

Hudobný odbor - HRA NA GITARE

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Gítara je hudobný nástroj so všestranným využitím, uplatňujúcim sa vo všetkých hudobných žánroch. Táto skutočnosť vychádza z historických hráčskych nástrojárskych tradícií a bohatej literatúry, obsahujúcej všetky štýlové obdobia .

Z hľadiska spĺňania fyziologických a psychomotorických predpokladov pre prijatie na štúdium hry na gitare je optimálny vek dieťaťa deväť rokov. Nevylučuje sa však prijať aj deti mladšie alebo staršie, pokiaľ majú požadované predpoklady pre hru na nástroji. V prípade mladšieho žiaka je potrebné zabezpečiť primeraný nástroj.

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

 POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

 CIELE:

Cieľom prvého ročníka je rozvíjať záujem žiaka o gitarovú hru a postupne ho viesť k systematickým pracovným návykom. Upevňovať a zdokonaľovať technické a výrazové prostriedky, postupne spájať notový zápis s orientáciou na hmatníku intonačne a rytmicky so správnym prstokladom pravej i ľavej ruky. Od začiatku pestovať hru spamäti.

 OBSAH:

- správna fyziologická poloha tela hráča pri hre na gitare,
- umiestniť nástroj pri hre do správnej polohy,
- základný úder prstami i, m, a a palca pravej ruky na strunách e, h, g, D, A, E,

- aktívne zapojiť prsty ľavej ruky do hry,
- hra dvojhlasu na strunách e, h, g, D, A, E s využívaním prázdnych strún,
- orientácia v prvej polohe,
- rozvíjať rytmickú a melodickú predstavivosť hrou rytmických a melodických ozvien,
- základné dynamické pojmy,
- počúvanie gitarových hudobných ukážok na hodine v časovom priereze rôznych hudobných období a žánrov.

NOTOVÝ MATERIÁL (školy):

Ursula Peter: Der Anfangsunterricht im Gitarrenspiel I, II

Jiří Horáček: K lidové písni s gitarou

Ctibor Susser: Cvičenia a skladby pre začiatočníkov

Gitarová škola

Ctibor Susser: Cvičenia a skladby pre začiatočníkov

Gitarová škola

Jiří Jirmal: Škola hry na kytaru pro začátečníky

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pri hre správne sedieť a držať nástroj - vytvoriť čo najkonkrétnejší ton - rozoznať rytmické hodnoty a výšku tónu <p>Žiak ovláda základné dynamické pojmy, vie samostatne zvládnuť konkrétnu časť prebranej látky na hodine aj na koncertoch.</p>	<p>2 z 10 jednoduchých skladbičiek z knižky (Ursula) - podľa napredovania žiaka</p> <p>2 cvičenia a skladby pre začiatočníkov Ctibora Sussera,</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 jednoduché skladbičky alebo nápevy, ktoré deti poznajú zapísané v notovom zošite učiteľom <p>Verejnú vystúpenie v každom polroku najmenej 1x, podmienka hra naspamäť.</p>

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Práca učiteľa so žiakmi v predmete hra na gitare je charakteristická individuálnym prístupom. Stanovené ciele uskutočňujeme takými metódami a formami práce, ktoré rozvíjajú všeobecné hudobné vzdelanie, hudobnú predstavivosť, sluchové a rytmické cítenie na základe uvedomeného vnímania a tvorivej práce s hudobným materiálom. Volíme také metódy a formy práce, ktoré rešpektujú individuálne schopnosti žiaka a zabezpečujú súbežné budovanie adekvátnych foriem technických a výrazových prostriedkov.

Žiaka treba primeraným spôsobom nabádať ku kladnému postoju nielen k hudobnému umeniu a umeniu ako takému, ale aj k pozitívnemu postoju k humanistickému mysleniu.

Odporúčané gitarové školy, technická a prednesová literatúra a metodické materiály v týchto osnovách slúžia k základnej orientácii učiteľa, ktorý ich môže podľa svojich skúseností a individuálnych dispozícií žiaka vhodne kombinovať a nahrádzať inými materiálmi.

 Spracoval: Marek Kadlec, Bratislava, september 2008

 Koordinátor ŠkVP: PaedDr. Eva Čunderlíková

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

☞ **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 1,5 (individuálne vyučovanie)

☞ **CIELE:**

Cieľom druhého ročníka je prehľbovať a obohacovať technické a výrazové prostriedky pri hre. Pokračovať v rozvíjaní hudobnej predstavivosti žiaka a zdokonaľovať jeho hudobnú pamäť. Systematicky pracovať na skvalitňovaní tvorby tónu, na jeho dynamickom a farebnom registri, rozvíjať metrické, rytmické a tempové cítenie žiaka. Venovať pozornosť systematickej príprave hry z listu.

☞ **OBSAH:**

- rozširovať a upevňovať poznatky získané v 1.ročníku
- zvyšovať kvalitu tónu tvoreného prstami a palcom pravej ruky skvalitňovaním základného úderu
- dynamická funkcia pravého ramena , aktívne zapojiť rôzne svalové skupiny pravého ramena do hry
- úder fixáciou prstami pravej ruky
- pozdĺžna a priečna poloha ľavej ruky a ramena
- premiestňovať prsty ľavej ruky priečne cez hmatník na rôzne struny prostredníctvom ľavého ramena
- orientácia v prvej a druhej polohe.

☞ **NOTOVÝ MATERIÁL (školy):**

Jiří Horáček: Kytarové hrátky

Moje Kytara

Ctibor Susser: Cvičenia a skladby pre začiatočníkov

Gitarová škola 2

Ctibor Susser: Cvičenia a skladby pre začiatočníkov 2

Gitarová škola

Jiří Jirmal: Škola hry na kytaru pro začátečníky

Josef Kotík: První přednesové skladby pro kytaru

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť čo najkonkrétnejší ton - rozvíja metrické, rytmické a tempové cítenie - zvládnuť primerane hru z listu - muzikálne napredovať <p>Žiak ovláda základné dynamické pojmy, vie samostatne zvládnuť konkrétnu časť prebranej látky na hodine aj na koncertoch.</p>	<p>2 z 10 jednoduchých skladbičiek z knižky (Jiří Jirmal) - podľa napredovania žiaka</p> <p>2 - 3 cvičenia a skladby pre začiatočníkov Ctibora Sussera,</p> <p>Verejné vystúpenie v každom polroku najmenej 1x, podmienka hra naspamäť.</p>

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Práca učiteľa so žiakmi v predmete hra na gitare je charakteristická individuálnym prístupom. Stanovené ciele uskutočňujeme takými metódami a formami práce, ktoré rozvíjajú všeobecné hudobné vzdelanie, hudobnú predstavivosť, sluchové a rytmické cítenie na základe uvedomeného vnímania a tvorivej práce s hudobným materiálom. Volíme také metódy a formy práce, ktoré rešpektujú individuálne schopnosti žiaka a zabezpečujú súbežné budovanie adekvátnych foriem technických a výrazových prostriedkov.

Žiaka treba primeraným spôsobom nabádať ku kladnému postojeniu nielen k hudobnému umeniu a umeniu ako takému, ale aj k pozitívnemu postojeniu k humanistickému mysleniu.

Odporúčané gitarové školy, technická a prednesová literatúra a metodické materiály v týchto osnovách slúžia k základnej orientácii učiteľa, ktorý ich môže podľa svojich skúseností a individuálnych dispozícií žiaka vhodne kombinovať a nahrádzať inými materiálmi.

 Spracoval: Marek Kadlec, Bratislava, jún 2009

 Koordinátor ŠkVP: Mgr. Magdaléna Hrubá

Hudobný odbor - HRA NA HARFE

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Harfa je jedným z najstarších hudobných strunových brnkacích nástrojov vôbec. Vývoj nástroja prešiel podstatnými zmenami od háčikovej a chromatickej po pedálovú, dnes najčastejšie používanú. Rozmery tohto nástroja a technická náročnosť hry kladie na hráča mimoriadne nároky, preto dostupnosť malého nástroja – keltskej harfy, umožňuje prijímať na štúdium žiakov od predškolského veku až po dospelých. Podmienkou je záujem o hru na tomto nástroji a hudobné nadanie. Rovnako ako pri iných nástrojoch u žiakov sa rozvíjajú všetky zložky hudobných schopností, štúdium podporuje ďalší hudobný aj ľudský rast osobnosti jedinca.

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

 POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

 CIELE:

- naučiť žiaka hrať na zvolenom hudobnom nástroji, dosiahnuť určité majstrovstvo,
- zvládnuť základy hry na harfe, rozvíjať techniku hry,
- vzdelávať žiaka umelecky (hudobne),
- viesť žiaka od začiatku štúdia k samostatnosti a tvorivosti,
- usmerňovať žiaka k uplatneniu získaných vedomostí, schopností, skúseností vo svojom umeleckom prejave,
- formovať žiaka štúdiom ostatných predmetov (hudobná náuka) k získaniu všeobecného hudobného prehľadu,
- dbať na rozvoj hudobnosti žiaka,
- individuálne pristupovať ku každému žiakovi podľa jeho osobnostných daností, miery jeho talentu, technickej a umeleckej vyspelosti

OBSAH:

- motivácia žiaka k hre na harfe: prehraním skladieb, audiovizuálne nahrávky, návšteva koncertov,
- stavba a časti nástroja (základné informácie),
- krátka história nástroja (keltská harfa, klasická harfa),
- správne držanie tela, lakte, ruky, plecia, poloha nástroja pri hre, sedenie, koordinácia všetkých častí tela, prsty na správnom mieste strún, príprava a pohyb prstov (prstové kĺby),
- takt páry (dvoj- a štvordobý), takt trojdobý, metrum, tempo,
- dynamika (slabo – silno),
- noty v husľovom a basovom kľúči (c - g²), posuvky (1 - 2, práca s háčikmi),
- základné odborné výrazy,
- detské a ľudové piesne s veľmi jednoduchým sprievodom od rôznych tónov (5 - 7),
- malé, nenáročné, krátke skladbičky (5 - 7),
- vlastný spev detských a ľudových piesní s hrou jednoduchého sprievodu (základné tóny alebo gajdošská kvinta),
- hra piesní od rôznych tónov, drobné a málo náročné skladbičky,
- prstové cvičenia (2., 1., príp 3. prst),
- hra v sekvenciách (v rámci 1 oktávy, od rôznych tónov),
- hra so sprievodom učiteľa, hra sólovo,
- hra naspamäť;

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<p>Žiak je spôsobilý zahrať na nástroji jednoduché skladbičky na primeranej úrovni, zohľadňujúcej techniku</p> <ul style="list-style-type: none"> - brnkanie – tvorba tónu, - kvalita tónu („čistý zvuk“), - hra druhým prstom, príp. prvý a tretí (podľa schopností žiaka), - vyrovnaný tón obidvoch rúk. <p>Žiak vie hrať v strednej polohe nástroja: c – g².</p> <p>Žiak ovláda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - štvrtové, polové, celé noty a pomlčky, príp. osminové, - hru piesní od rôznych tónov, hru v sekvenciách,	<p>1 - 2 detské, ľudové piesne so sprievodom (gajdošská kvinta) alebo</p> <p>1 - 2 malé, nenáročné, krátke skladbičky</p> <p>hra každou rukou zvlášť, spolu</p> <p>1x verejné vystúpenie polročne, hra naspamäť, dve skladbičky rôzneho charakteru</p>

- hru sólovo, hru so sprievodom učiteľa.	
--	--

 NOTOVÝ MATERIÁL:

P. Schlomovitz: Harfová škola pre začiatočníkov

Detská hudobná škola pre harfu

Zborník skladieb pre harfu

Detské a ľudové piesne

Výber z hudobného materiálu uvedeného v osnovách pre klasický nástroj.

 DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

- dodržiavať metodické pokyny uvedené v učebných osnovách,

- viesť žiaka k tvorivosti,

- hrať podľa sluchu,

- rešpektovať individualitu žiaka,

- pracovať hravým spôsobom.

 Spracoval: Mgr. Magdaléna Hrubá, riaditeľka ZUŠ Eugena Suchoňa, Bratislava, september 2008

 Koordinátor ŠkVP: PaedDr.Eva Čunderlíková

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1 B

 POČET HODÍN TÝŽDENNE: 1,5 (individuálne vyučovanie)

 OBSAH:

- motivácia žiaka k hre na harfe: prehraním skladieb, audiovizuálne nahrávky, návšteva koncertov,
- stavba a časti nástroja (rozšírené informácie),
- história nástroja (rozšírené informácie),
- upevňovanie správnych návykov a vedomostí pri hre na nástroji,
- práca na kvalite tónu (stabilita, vyrovnanosť),
- hra 1. – 3. prstom,
- hra tónov za sebou, secco, legato,
- glissando (krátke),
- dusenie na konci skladby,
- takt páry, nepáry, takt štvrtový, osminový,
- šestnástinové hodnoty nôt a pomlčiek,
- triola,
- posuvky (práca s háčikmi),
- durové a molové stupnice 0 – 3 b (sekvencie troch tónov), zvlášť a spolu dve ruky,
- kvintakord, príp. obraty cez 1 oktávu,
- tempo, dynamika, forma,
- detské a ľudové piesne s jednoduchým sprievodom od rôznych tónov (7 - 10),
- malé, nenáročné, krátke skladbičky (7 - 10),
- prstové cvičenia (2., 1., 3. prst),
- hra v sekvenciách (v rámci 1 oktávy, od rôznych tónov),
- hra so sprievodom učiteľa, hra sólovo,
- hra naspamäť;

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
<p>Žiak je spôsobilý zahrať na nástroji jednoduché skladby na primeranej úrovni, zohľadňujúcej zvládnutú techniku</p> <ul style="list-style-type: none"> - brnkanie – tvorba tónu, - kvalita tónu („čistý zvuk“), vyrovnaný tón obidvoch rúk, - hra 3 prstami (podľa schopností žiaka), <p>Žiak vie hrať v strednej polohe nástroja: G – c³.</p> <p>Žiak ovláda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osminové, štvrtkové, polové, celé noty a pomlčky, príp. šestnástinové, - hru piesní od rôznych tónov, hru v sekvenciách, - hru sólovo, hru so sprievodom učiteľa/. 	<p>2 detské, ľudové piesne so sprievodom (gajdošská kvinta) alebo</p> <p>2 malé, menej nenáročné, krátke skladbičky</p> <p>1x verejné vystúpenie polročne, hra naspamäť, dve skladbičky rôzneho charakteru</p>

NOTOVÝ MATERIÁL:

P. Schlomovitz: Harfová škola pre začiatočníkov

Detská hudobná škola pre harfu

Zborník skladieb pre harfu

Detské a ľudové piesne

Výber z hudobného materiálu uvedeného v osnovách pre klasický nástroj.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

- dodržiavať metodické pokyny uvedené v učebných osnovách,
- viesť žiaka k tvorivosti,
- hrať podľa sluchu,
- rešpektovať individualitu žiaka a stále pracovať hravým spôsobom.

Spracoval: Mgr. Magdaléna Hrubá, riaditeľka ZUŠ Eugena Suchoňa, Bratislava, jún 2009

Koordinátor ŠkVP: Mgr. Magdaléna Hrubá

Literárno-dramatický odbor - DRAMATICKÁ PRÍPRAVA

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov. Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať

sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život, práca. Učí ich vytvoriť si vlastný názor, rozvíja schopnosť myslieť empaticky a tiež prostredníctvom hry posilňuje schopnosť dieťaťa čeliť rôznym životným situáciám a správne jednať.

Žiaci nadobúdajú schopnosť osobitého a kultivovaného rečového a pohybového prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti.

Dôležitou úlohou odboru je tiež včasné spozorovanie, podchytenie a rozvíjanie talentu u žiaka, ktoré vedie postupne až k príprave na strednú, či vysokú školu umeleckého alebo humanitného smeru.

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCD 1 B

☞ **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 2,0 (skupinové vyučovanie)

☞ **CIELE:**

Vytvoriť neformálnu sociálnu skupinu. Rozvíjať samostatné slovné vyjadrovanie, obohatiť slovnú zásobu, zvládnuť správne dýchanie, držanie tela, reč tela, artikuláciu, zvládnuť jednoduchý rytmus a dynamiku, zvládnuť jednoduchý dialóg s partnerom.

☞ **OBSAH:**

- artikuláčn é scvičenia,
- pohybové skupinové cvičenia v priestore,
- jednoduchý dramatický text.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Zvládnutie jednoduchéj dramatickej hry so zástupnou rekvizitou; zvládnutie jednoduchéj partnerskej hry so zástupným textom; zvládnutie správneho držania tela; zvládnutie základov temporytmického pohybu; základné smery pohybu v priestore a orientácia; v jednoduchých artikuláčnych cvičeniach a riekankách uvedomiť si rytmus a melódiu reči a zvládnuť vyslovovanie všetkých hlások; uplatnenie rečov é schopností v individuálnom alebo kolektívnom prednese; spoznanie a pochopenie vhodných literárnych diel prostredníctvom aktívnej hry.	1 pohybová etuda, prednes krátkeho textu, ukážka rôznych nálad a emócií (zlosť, smiech, smútok, hanblivosť,...) 1 verejné vystúpenie polročne

☞ **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:**

Skupinové hry, cvičenia na zlepšenie artikulácie a pohyblivosti, či uvedomovania si vlastného tela v priestore pomocou hry; pomocou dramatického textu naučiť žiaka vnímať text a pochopiť ho.

Naučiť žiaka uzatvárať študijné prvky do širších celkov. Schopnosť žiaka uzatvárať študijné prvky do širších celkov. Špecifikovať nápaditosť a improvizáciu v rôznych žánroch a typoch hudobnej formy a dôrazom na štylovosť.

☞ **MATERIÁL:**

- výber textov z literatúry pre deti (M. R. Martáková, M. Ďuričková, D. Hevier, L. Feldek, J. Mokoš, ...),
- ľahkoovládateľné nástroje, jednoduché rekvizity,
- zásobník dramatických hier a iná dostupná literatúra.

☞ **Spracoval:** Mgr. art. Henrieta Horáková, Mgr. art. Peter Weinciller,
Bratislava, september 2008

☞ **Koordinátor ŠKVP:** PaedDr. Eva Čunderlíková

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCD 1 B

 POČET HODÍN TÝŽDENNE: 2,0 hodiny (skupinové vyučovanie)

 CIELE:

Pokračovať v rozvoji dieťaťa a nadviazať na prácu z prvého ročníka. Práca je rozdelená do 4 tematických celkov:

1. dramatická hra,
2. pohyb,
3. reč,
4. slovesnosť.

 OBSAH:

- prehľbovať sociálne vzťahy v skupine (upevňovať vzťahy jednotlivcov ku kolektívu pri plnom vzájomnom rešpektovaní sa, dbať o kultúru správania sa),
- voliť témy podnecujúce tvorivú dramatickú činnosť, vychádzať zo záujmu detí, podnecovať fantáziu, vnímavosť, predstavivosť v objavovaní sveta,
- rozvíjať zmysel pre krásu, spravodlivosť, vzťah k zemi,
- pestovať kladný vzťah ku knihe a detskej literatúre

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
1. dramatická hra - zvládnutie jednoduchej charakterizácie, jednoduchého dramatického príbehu v etude, 2. pohyb - zvládnutie základov správneho držanie tela, svalového napätia a uvoľnenia, cvičení prízemnej obratnosti, jednoduchých koordinačných dynamicko-temporytmických cvičení, základných priestorových tvarov v jednoduchých pohybových hrách, uplatnenie zvládnutých pohybových schopností v malej dramatickej akcii, 3. reč - hlasové a artikulačné cvičenia, zvládnutie zreteľnej výslovnosti a znelosti rečového prejavu v rôznych výrazových variantoch, uplatnenie zvládnutých rečových schopností v individuálnom a skupinovom prednese, 4. slovesnosť - zvládnuť samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, aktívne si osvojovať vhodné literárne diela dramatickou hrou a izoznámiť sa s autormi.	a) 1 - 2 pohybové etudy rôzneho charakteru, b) ukážka základných nálad a emócií (smiech, hnev, smútok, hamblivosť, radosť,...) a ich zmena (z hnevu do smiechu,...), c) prednes krátkeho textu, d) kolektívna ukážka (zvládnutie základných pravidiel dramatickej hry) 1 verejné vystúpenie polročne

 DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Pohybové cvičenia v priestore, artikulačné cvičenia, dramatické improvizácie na rozvoj spontánnosti a schopnosti komunikácie s partnerom. Práca s dramatickým textom a kultivovanie slovného prejavu. Schopnosť syntetizovať študijné prvky a využívať ich aj v normálnom živote. Rozvíjať schopnosť empaticky myslieť a venovať pozornosť ušľachtilým činnostiam (napr. ekologická, humánna angažovanosť...), schopnosť posúdiť správne a nesprávne konanie v živote (výchovný charakter odboru). Rozvíjať predstavivosť a fantáziu, nápaditosť a v neposlednom rade aj talent žiaka.

 MATERIÁL:

- ľakovládateľné nástroje a jednoduché rekvizity,
- výber z textov detskej literatúry (D. Hevier, L. Feldek, J. Mokoš, M. R. Martáková, M. Ďuričková, M. Rúfus,...),
- zásobník dramatických hier.

 Spracoval: Mgr. art. Henrieta Horáková, Bratislava, september 2009

 Koordinátor ŠKVP: Mgr. Magdaléna Hrubá

Tanečný odbor -TANEČNÁ PRÍPRAVA

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Poslaním je všestranná základná tanečná výchova žiakov. Tanečná príprava je zameraná na harmonický telesný rozvoj jednotlivých svalových oblastí ako aj na získanie pevnosti chrbtových svalov a pružnosti chrbtice, pohyblivosti kĺbov, elastickejši šliach. Treba dbať na dôležitosť pohybu v priestore, priestorovej orientácie, výrazového pohybu, tanečnosti a fantázie. Taktiež sú dôležité rytmické cvičenia v spojitosti s hudobným cítením. Pestovať v žiakovi cítenie ku všetkým druhom umenia, podporovať všestranný rozvoj po citovej a pohybovej stránke. V spolupráci s rodičmi a žiakmi navštevovať kultúrne podujatia tanečného a pohybového charakteru, snažiť sa u dieťaťa vyvolať záujem o tanec a pohyb ako taký. V rámci tanečnej prípravy dbať o zdravý vývin žiaka.

1. ročník I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 1 B

POČET HODÍN TÝŽDENNE: 3,0 (2,0 Tanečná príprava, 1,0 Tanečná prax)

CIELE:

1. formovať návyky správneho držania tela; pripravovať jednotlivé svalové skupiny k fixovaniu týchto návykov, rozvíjať dispozície žiaka;
2. získavať v priestore estetický pohyb, hudobno-pohybové cítenie, odlišiť ľudovú a umelú hudbu;
3. teoreticky a prakticky zamerať hudobné vzdelanie na rytmus, tempo, takt, dynamiku, frázovanie.

OBSAH:

Postupovať podľa učebných osnov pre 1. –3. ročník pre I. stupeň základného štúdia ZUŠ.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Schopnosť zvládnuť v učivo podľa UO: Pohybová príprava, pohyb v priestore, tanečné motívy, rozvoj hudobného cítenia, akrobatické cvičenia.	Cvičenia v základných polohách na mieste (napríklad ľah vzad).
Pohyb so zameraním na ľudový tanec, perovanie, hry so spevom.	Elementárna tanečnosť, vytočenosť pri chôdzi, elegantné držanie tela.
Tempo, nota, rytmické hodnoty a pomlčky, takt, dynamika, výraz.	Pohyb so zameraním na ľudový tanec, perovanie, hry so spevom.
	Kotrmelec vpred zo stoja do stoja.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Odporúčam postupovať podľa metodiky vyučovania H. Žitňanová, I. Dibák, O. Pavlovská, K. Ondrejka – Hráme doma i v škole.

Postupovať prirodzeným spôsobom a primerane veku dieťaťa, učebné osnovy a plány sú variabilné a každý pedagóg musí prispôbiť prácu mentálnej úrovni dieťaťa.

Spracoval: Alena Kováčiková, Bratislava, september 2008

Koordinátor ŠkVP: PaedDr. Eva Čunderlíková

2. ročník I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy ISCED 1 B

☞ **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 3,0 (2,0 Tanečná príprava, 1,0 Tanečná prax)

☞ **CIELE:**

1. V pohybovej príprave, viac trénovať dolné končatiny pre potreby klasického tanca. Zafixovať správne držanie tela a pozície horných končatín z klasického tanca.
2. V priestore naďalej rozvíja estetický pohyb. Vypracovať skok. Najmä v ľudových tanečných motívoch rozvíjať tanečnosť a spev.
3. Obohatiť o nové náročnejšie poznatky oblasť rytmických cvičení.

☞ **OBSAH:**

Postupovať podľa UO pre 1. – 3. ročník pre 1. stupeň základného štúdia ZUŠ.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Cvičenia v polohách na mieste sú náročnejšie na výdrž, aj na pamäť. V priestore sa získava prvá koordinácia pohybu celého tela. Dôležitou súčasťou práce v ľudovom tanci je zapojenie hlavy v rotácii. Rytmické cvičenia obohatiť o náročnejšie poznatky.	Cvičenia v základných polohách na mieste napr. ľah na boku – battement developpé bočne. Charakteristická skoková kombinácia, poskok, preskok, zoskok, výskok je technické maximum tohto ročníka. Tanečné motívy sú náročnejšie na pamäť aj tanečnosť v ľudovom tanci. Akrobatické cvičenia, premet stranou.

☞ **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:**

Učebná látka druhého ročníka je pokračovaním prebratej učebnej látky prvého ročníka. Ďalšími, náročnejšími cvičeniami sa získava u žiakov lepšia fyzická kondícia, sila, elasticnosť a rozsah pohybu jednotlivých častí i celého tela. Zdokonaľuje sa realizácia pohybu v priestore, zväčšuje sa pohybový register, tanečnosť ako aj zmysel pre dôslednejšie vnímanie hudby.

Notový materiál, literatúra ako aj hudobné nosiče sú uvedené v učebných osnovách. Odporúčam postupovať podľa metodiky vyučovania pre 2. ročník I. stupňa tanečného odboru základných umeleckých škôl. (Helena Žitňanová, Helena Jurasovová).

☞ **Spracoval:** Alena Kováčiková, Bratislava, jún 2009

☞ **Koordinátor ŠkVP:** Mgr. Magdaléna Hrubá

Výtvarný odbor - VÝTVARNÁ VÝCHOVA

☞ **POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU:**

Výtvarná výchova integruje zložky citovej a rozumovej výchovy žiaka. Predstavuje komplexný spôsob poznávania sveta všetkými zložkami osobnosti – senzibilita, racionalita, intelekt, fantázia, znamená rozvoj jedinečnosti osobnosti dieťaťa. Je to smerovanie k vytváraniu a k vyslovovaniu svojho názoru a predstavy. Z hľadiska špecifík výtvarnej výchovy je výchova ku kreativitě. Výtvarná výchova plní aktuálne kultúrne poslanie na úrovni súčasného myslenia.

1. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1B

☞ **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 3,0 (skupinové vyučovanie)

☞ **CIELE:**

V 1. ročníku ide o získanie osobných skúseností, zážitkov z autentickej tvorby. Plynule nadväzuje na spontánny detský výtvarný prejav. Postupne formovanie schopnosti reagovať na podnety, tvorivo operovať s prostriedkami.

☞ **OBSAH:**

Predstavuje otvorenú škálu laborovania, hier, porovnávaní, vytvárania.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Žiak chápe základné jazykové prvky – výtvarný jazyk. Je schopný realizácie výtvarných jazykových prvkov v tematických okruhoch. Dokáže vykonávať výtvarné operácie a formálne objavené postupy. Pozná možnosti zobrazovania vizuálnej skutočnosti. Dokáže transponovať živé princípy prírody. Vie vyjadriť vnem, zážitok, myšlienku.	Porozumenie prvkom – aspektom výtvarného jazyka, ktorý sa realizuje v tematických okruhoch: línia, bod, plocha, škrvna, tvar, farba, svetlo, tieň. Podľa priameho pozorovania, ale aj pamäťového cvičenia realizuje figúru, portrét, prírodniny, zátišie, krajinu.

☞ **DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:**

Uvedené aspekty (kompetencie) sa v tvorivom vyučovacom procese prelínajú. Pedagóg má tvorivo koncipovať vlastnú predstavu a spôsob realizácie týchto aspektov. Sú súčasťou voľby metodického aparátu, s ktorým učiteľ narába. Metódy podľa potreby zlučuje, kombinuje v rôznej miere náročnosti, úmernej veku a vyspelosti žiaka. Základom pre výber použitých metód je, aby proces tvorby žiaka bol tvorivý a v konečnom dôsledku slobodný. Výber metód predstavuje otvorený systém, ktorý predpokladá prirodzenú inováciu, variovanie a objavovanie nových kombinácií a vzťahov.

☞ **Spracoval:** Mgr. Barbora Nevřelová, Bratislava, september 2008

☞ **Koordinátor ŠkVP:** PaedDr. Eva Čunderlíková

2. ročník I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy, ISCED 1B

☞ **POČET HODÍN TÝŽDENNE:** 3,0 (skupinové vyučovanie)

☞ **CIELE:**

Súčasná koncepcia predmetu výtvarnej výchovy je esteticko-výchovná, lebo svoje ciele orientuje do zložky estetickej výchovy. Výtvarná výchova je cieľovo zameraná do hodnotovej oblasti estetického osvojovania skutočnosti, ktorá je rozdielna od pojmového poznávania sveta. Východiskom pre tvorbu obsahu a jeho didaktického systému sa stáva výtvarné umenie, jeho princípy a výrazové prostriedky. Pri tvorbe obsahu výtvarnej výchovy sa rovnako prihliada aj k žiakom s ich rôznymi výtvarnými schopnosťami, ako je napr. primeranosť, individuálny prístup v procese osvojovania.

OBSAH:

Obsahom predmetu je osvojovanie si procesu formou práce a metód, didaktických prostriedkov a podmienok. Ide o tvorivé rozvíjanie žiaka, jeho predstavivosti, fantázie, schopnosti pretvárania skutočnosti s využitím rôznych foriem metód, námetov, výtvarných techník, materiálov ako aj výtvarných postupov.

KOMPETENCIE:	VÝSTUPY:
Žiak na vyššej vekovo primeranej úrovni chápe základné prvky výtvarného jazyka, ktorý realizuje v tematických okruhoch – výtvarnom a technickom osvojovaní skutočnosti, v experimentovaní a prácou s výtvarnými prostriedkami. Motivácia je základom celého výtvarného procesu, ktorá podporuje individuálne a samostatne výtvarné riešenia žiaka, jeho osobité riešenia od danej úlohy.	Samostatná, individuálna a tvorivá realizácia v tematických okruhoch ako v 1. ročníku, rozširovaním o nové objavné formálne postupy ako koláž a sambláž.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

Uvedené aspekty (kompetencie) sa v tvorivom vyučovacom procese prelínajú. Pedagóg má tvorivo koncipovať vlastnú predstavu a spôsob realizácie týchto aspektov. Sú súčasťou voľby metodického aparátu, s ktorým učiteľ narába. Metódy podľa potreby zlučuje, kombinuje v rôznej miere náročnosti, úmernej veku a vyspelosti žiaka. Základom pre výber použitých metód je, aby proces tvorby žiaka bol tvorivý a v konečnom dôsledku slobodný. Výber metód predstavuje otvorený systém, ktorý predpokladá prirodzenú inováciu, variovanie a objavovanie nových kombinácií a vzťahov.

 Spracoval: Mgr. Barbora Nevřelová, Bratislava, jún 2009

 Koordinátor ŠKVP: Mgr. Magdaléna Hrubá

IV. Návrh nepovinne voliteľných predmetov

Hudobný odbor

1. hra na inom hudobnom nástroji (individuálne vyučovanie) podľa doteraz platných UP 0,5 – 1,0 hod. týždenne
2. spev (individuálne vyučovanie) 0,5- 1,0 hodín týždenne
3. predmet Práca na PC (Práca s informáciami):

Ciele:

Naučiť žiakov vyšších ročníkov (nižší sekundárny stupeň vzdelávania) využívať IKT vo svoj prospech. Naučiť ich orientovať sa v možnostiach, ktoré ponúka svet informačných technológií v oblasti hudby, vyberať si zdroje informácií, orientovať sa v nich, vyberať a triediť. Uvedené ciele sú v súlade s cieľmi Štátneho vzdelávacieho programu ZUŠ v SR.

Obsah:

Obsah predmetu je rozčlenený do **3 základných modulov:**

1. **Tvorivé narábanie s hudobným materiálom.** Tvarovanie väčšieho celku. Prepojenie hudobného tvaru so životnou skúsenosťou žiaka.

Práca v programe Sibelius a s prídavnými edukačnými programami.

Prepojenie hry na keyboarde s prácou na PC.

Využívanie multimediálnych pomôcok.

2. **Práca s informáciami.** Orientácia v literatúre – možnosti získavania informácií na internete. Kritické posudzovanie kvality textov. Orientácia v ponúkaných možnostiach práce so živou hudbou prostredníctvom internetu.

3. **Vytvorenie scenára a realizácia hudobnodramatického celku** - využitie skúseností z predchádzajúcich dvoch modulov. Získavanie potrebných informácií zo všetkých dostupných zdrojov – nielen internet, ale i literatúra, pedagógovia, priatelia a známi...

Vytvorenie projektu a jeho verejná prezentácia.

Kompetencie:

Predmet rozvíja nasledovné kľúčové spôsobilosti:

- a) sociálno-komunikačné (tolerancia, spolupráca, tímová práca)
- b) spôsobilosť v oblasti matematicko-prírodovedného myslenia (človek a životné prostredie, ekológia, logické a systematické myslenie)
- c) spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie
- d) spôsobilosť učiť sa učiť sa (kladie základ pre celoživotné vzdelávanie)
- e) spôsobilosť riešiť problémy
- f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti (vytrvalosť, cieľavedomosť, úcta k iným názorom, etika)
- g) spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry.

Spracoval: PaedDr. Eva Čunderlíková, Bratislava, september 2008

Literárno-dramatický odbor

- ❖ hra na hudobnom nástroji (individuálne vyučovanie) 0,5 hod. týždenne

Tanečný odbor

- ❖ práca v súbore (skupinové vyučovanie v počte 20 žiakov) 3,0 hod. týždenne.
  1. folklórny tanec,
  2. moderný tanec

V. Učebný plán

Školský učebný plán je postavený v súlade s cieľmi, uvedenými v aktuálnom kontexte v kapitolách I. a II. Všeobecne možno zhrnúť, že našim cieľom je umožniť a pomôcť každému žiakovi v rozvoji jeho schopností, zručností a vedomostí (kompetencií), ktoré mu dajú pevné základy pre budúci profesionálny i osobný život. Popri kompetenciách, priamo vyplývajúcich zo zamerania ZUŠ, chceme súčasne pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu. Budeme tiež formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie, vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov, posilňovať ich kritické myslenie a sebahodnotenie. V spolupráci s rodičmi žiakov budeme vychovávať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

Hodinové dotácie sú v zmysle platných učebných plánov schválených MŠ SR dňa 22.12.2003 pod číslom 11 215/2003 s platnosťou od 01.09.2004 a podľa individuálnych podmienok a možností školy.

Od 01.09.2009 v platnosti nové učebné plány pre PŠ, 1. a 2. ročník I. stupňa základného štúdia (primárny stupeň vzdelávania).

VI. Učebné osnovy

Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu pre ZUŠ a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

V školskom roku 2009/2010 vyučovanie prebieha podľa platných učebných osnov, pre každý predmet sa vypracovali vlastné učebné osnovy pre 1. a 2. ročník I. stupňa základného štúdia (primárny stupeň vzdelávania – vid' vyššie školský učebný plán jednotlivých predmetov).

Obsahujú

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania.
2. Rozvíjajúce ciele, spôsobilosti, ktoré vychádzajú z kľúčových kompetencií.
3. Obsah, prostredníctvom ktorého rozvíjame
4. kľúčové kompetencie a
5. požiadavky na výstup.
6. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.
7. Učebné zdroje – materiál, učebnice a školy, atď.

Tieto učebné osnovy budeme priebežne doladovať a špecifikovať, postupne v ďalších rokoch spracovávať nadväzne pre ďalšie ročníky.

VII. Profil absolventa

Vedomosti, zručnosti, postoje absolventa HO:

Profil absolventa v HO sa vyvíja ako v oblasti praktických zručností (hra na zvolenom nástroji), tak i v oblasti teoretických vedomostí. Úroveň praktických zručností a výstupov je daná učebnými osnovami a žiak ju verejne prezentuje na koncerte žiakov záverečných ročníkov, v oblasti teoretických vedomostí žiakov smerujeme jednak k prepojeniu teoretických vedomostí s praktickou činnosťou, na druhej strane im dávame kompetencie, ktoré môžu uplatniť vo svojom ďalšom živote.

Absolvent základného stupňa, pre ktorého má byť hudba prostriedkom kvalitatívne vyššej úrovne života (milovník umenia, návštevník koncertov, praktický interpret v oblasti záujmovej umeleckej činnosti):

Vokálne, rytmické, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné schopnosti a zručnosti na úrovni 7. ročníka. Orientácia v notovom zázname, schopnosť plynulého rytmicko-metrického členenia hudobného toku, rytmický viachlas. Orientácia v časopriestore hudby, uvedomené používanie dynamiky a agogiky v závislosti od želaného účinku hudobných tvarov a štruktúr. Schopnosť verbálne vyjadriť obsah hudobného diela a premeny výrazu v priebehu skladby na základe analógií s vlastnou životnou skúsenosťou. Schopnosť jednoduchej komunikácie v kolektíve prostredníctvom hudobných činností. Znalosť hudobnej teórie podľa obsahu učebných osnov. Schopnosť vytvoriť tematický celok (námet, scenár, výber hudby) a k zvolenej téme nájsť potrebné informácie z dostupných zdrojov (literatúra, internet).

Výstup pre rozširujúci stupeň – pre žiakov, pripravujúcich sa na profesionálnu umeleckú dráhu: čistá intonácia, spev z listu. Schopnosť zapísať hudobný motív, transponovať sluchom i písmom, uvedomiť si rytmické, melodické, dynamické, tempové a agogické zmeny. Znalosť hudobnej teórie podľa obsahu učebných osnov. Orientácia v tonálnom a harmonickom priestore, schopnosť zharmonizovať jednoduchú melódiu. Poznať a vedieť vytvoriť hudobnú formu, zhudobniť text, k vybranému textu zvoliť primerané výrazové prostriedky. Schopnosť pracovať s informáciami – výber, literárne spracovanie (referát, esej, úvodné slovo ku koncertu a pod.).

Vedomosti, zručnosti, postoje absolventa LDO:

Žiak ovláda základné techniky hereckej práce – predovšetkým rečový a hlasový prejav, správnu artikuláciu, základy slovenskej ortoepie, ďalej prácu s mimikou, gestom a hereckým výrazom. Počas výučby získal aj základy pohybového prejavu, pantomímy, pohyb v javiskovom priestore, zmysel pre dramatický konflikt, napätie, motiváciu konania na javisku, pravdivosť hereckého výrazu ako aj jeho premenlivosť a farebnosť. Je schopný jednoduchej improvizácie, dramatickej akcie, ovláda svoje telo ako nástroj, prostredníctvom ktorého vyjadruje určité poslanstvo, emóciu či postoj, cez ktoré realizuje umelecký výkon. Má vypestovaný vzťah k literatúre, dráme a poézii, či ďalším umeleckým textom a orientuje sa v ich obsahu a žánri.

Vedomosti, zručnosti, postoje absolventa TO:

Žiak má rozvinuté prirodzené pohybové danosti, pružnosť, koordináciu jednotlivých častí tela. Získanú techniku tanečnej tvorby vie uplatniť v ucelených tanečných väzbách s presným hudobno-rytmickým cítením, ktoré realizuje v danom priestore. Je schopný precítiť pohybový detail, estetický zážitok z telesných možností pohybu. Má rozvinuté vnútorné improvizáčne cítenie, ktoré na primeranej úrovni vlastných schopností a zvládnutej techniky tanca uplatňuje v určených tanečných či integratívnych projektoch.

Vedomosti, zručnosti, postoje absolventa VO:

Žiak prešiel počas osem rokov výchovno-vzdelávacím procesom od hravého laborovania výtvarnými technikami k vedomej a autentickému operatívnejosti s výtvarnými metódami – klasickými aj alternatívnymi výtvarnými technikami. Ovláda techniky kresby, základy grafiky. V maľbe ovláda základné, podvojné, teplé a studené farby. Ovláda miešanie farieb, farebný valér a vie ich použiť v individuálnom výtvarnom spracovaní. V predmete modelovanie prechádza žiak od hravého krútenia, šúľania, vyťahovania hmoty až po vytváranie reliéfu, plastiky, dutej plastiky. Podľa možností školy žiak ovláda technológiu glazovania a vypaľovania keramiky. V predmete dekoratívne činnosti žiak vie využiť kompozíciu plochy, využitie farieb v plošnej, ale aj v priestorovej kompozícii, vie samostatne uplatňovať interdisciplinárne presahy. Žiak vie operovať výtvarným jazykom, základnými pojmami bod, škvrna, línia, tvar. Tvorivo nimi manipuluje a uvedomuje si vznik novej výtvarnej skutočnosti. Prijíma impulzy z dejín umenia, ktoré tvorivo aplikuje vo svojej činnosti.

Štúdium končí samostatným výtvarným artefaktom spracovaným voľiteľnými technikami a námetmi, ktoré žiak vie zvládnuť.

VIII. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu, ktoré sa budú v tomto školskom roku aktualizovať. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.

Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

2. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Obsah vnútroškolskej kontroly je spracovaný ako osobitný materiál, ktorý sa nezverejňuje.

Hodnotenie zamestnancov:

- Pozorovania (hospitácie)
- Hodnotiaci pohovor
- Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.)
- Sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenia učiteľov žiakmi
- Hodnotenia pedagogických a ostatných zamestnancov školy príslušným vedúcim zamestnancom.

3. Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je:

- aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené,
- aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠKVP.

Dôraz je kladený na konštatovanie úrovne stavu a zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepcnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich reálnosť a stupeň dôležitosti
- posúdenie toho, ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe
- oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Monitorujeme pravidelne:

- podmienky na vzdelanie, prostredie – klímu školy,
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces - metódy a formy vyučovania,
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- výsledky vzdelávania,
- riadenie školy,
- úroveň výsledkov práce školy,

Kritériom pre nás je:

- spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov,
- kvalita výsledkov,

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú verejné a interné podujatia školy a analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, prehliadkach.

IX. ZÁVER

Činitele pre tvorbu Školského vzdelávacieho programu školy na školský rok 2009/2010 boli:

- zákony a všetky zákonné a vykonávacie predpisy, nariadenia, dokumenty, UP, UO, POP a ďalšie pokyny,
- koncepcia rozvoja a ciele školy,
- analýza a hodnotenie činnosti školy v školskom roku 2008/2009,
- záväzne dokumenty a materiály školy (štatút, pracovný a organizačný poriadok, mzdové predpisy, kolektívna zmluva, sociálny fond, BOZ a PO),
- tradície školy,
- časový plán organizácie školy,
- hodnotiace správy o činnosti PK,
- materiálno-technické podmienky školy,
- výsledky spolupráce s rôznymi inštitúciami,
- predpokladané finančné možnosti školy.

🎵 „Umenie je jednou z mála možností žiť život radostne, naplno a uchovávať ho, nielen pre toho, kto umenie tvorí ale aj pre toho, kto ho prijíma“

Školský vzdelávací program bol predložený Pedagogickej rade na schálenie 08.09.2009 a Rade školy 29.09.2009.

Bratislava, september 2009

Zuzana H o r v á t h o v á
riaditeľka ZUŠ Eugena Suchoňa